

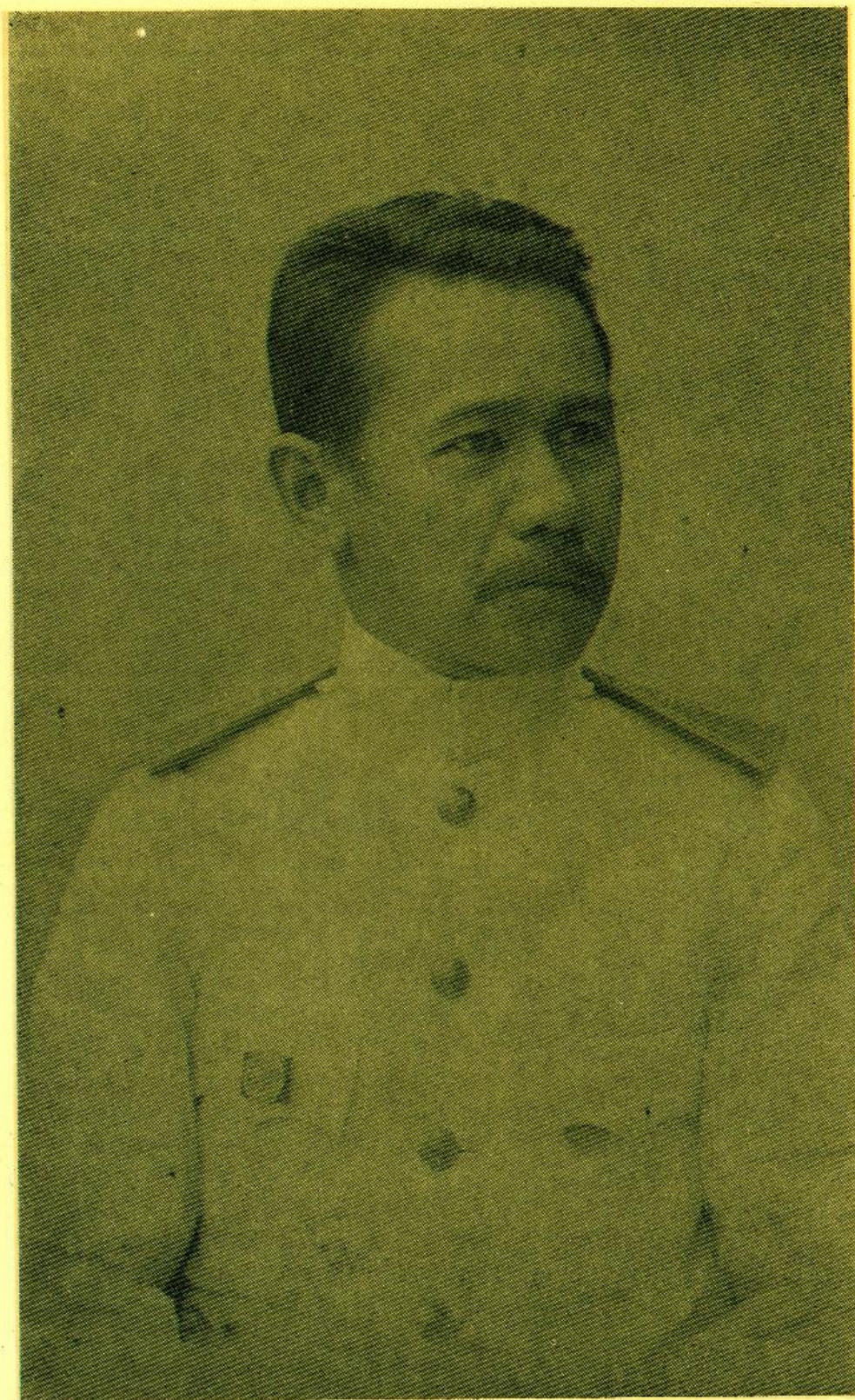

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

พ.ศ. ๑๑

ฉบับที่ ๓

ประจำเดือนพฤษภาคม — มิถุนายน ๒๕๑๐

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (๒๔๑๐ — ๒๔๕๙)

Chao Phya Pra Sadech Surendradhibodi

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๓

พฤษภาคม — มิถุนายน ๒๕๑๐

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สารบัญ

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี	รัญจวน อินทรกำแหง	๑๑๕
ห้องสมุดเฉพาะ	กัทลี สมบัติศิริ	๑๑๕
หนังสือภาพการตูนกับเด็ก	แมนมาส ขวลิขิต	๑๒๖
ความสำคัญของห้องสมุด	ธำรง แห้ววัน	๑๓๐
ข้อสังเกตเรื่องห้องสมุด	ซี. วอลเตอร์ สโตน	๑๔๑
แผนการจัดสร้างห้องสมุดมหาวิทยาลัย	ดำรง เพ็ชรพลาญ	๑๔๓
บทบรรณาธิการ : เป็นขอของคนที่ชอบสอนคน		๑๔๕
ปกิณกะ : อ่านวารสารกันเถิด		๑๕๒
แผนกข่าว		๑๕๔
แผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์		๑๖๕

T. L. A. BULLETIN

Volume 11, No. 3

May - June B.E. 2510 (1967)

Contents

Chao Phya Pra Sadech	Runjuan Intrakumhang	115
Special Library	Katalee Sombatsiri	119
Cartoon Books and Children	Maenmas Chavalit	126
Library - It's Importance	Thamrong Sae Woon	130
Remarks at TLA Reception	C. Walter Stone	135
University Library Planning	Damrong Bejrablaya	142
Editorial: Teacher of All Times		149
Miscellany: Do Read Magazines		152
News		154
Gifts and Exchanges Section		169

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๑

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายกสมาคม

อุปนายก

เลขาธิการ

เหรัญญิก

บรรณารักษ์

ปฏิคม

นายทะเบียน

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

ประธานแผนกจัดพิมพ์

ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด

ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ

ประธานแผนกศูนย์รวมบริการ

ประธานแผนกหาทุน

ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์

ประธานแผนกชมรมห้องสมุด

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

— นางสาวบุญจวน อินทรกำแหง

— นางแม่นมาส ชวลิต

— นางกลุ่ทรัพย์ เกษแม่นกิจ

— นางสาวกมล สมบัติศิริ

— นายชลธิช ลิขระเวช

— นางสาวลมูล รัตติกาล

— นายทวี มหระระโกษา

— นางสาวอภัย ทศิยะโพธิ์

— นางนิตยา จูฑามาตย์

— นางสาวรส วงศ์ยังอยู่

— นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

— นายเอื้อ บุษปะเกษ์ หงสกล

— นางสาวศรีทอง สหภาพค์

— นางแม่นมาส ชวลิต

— นางแม่นมาส ชวลิต

— นางจิตตรา ประณีษ

— นางสาวสทิตลักษณ์ อำพนวงศ์

— นายสุข พงษ์สถิตย์

— นายฉุน ประภาวิวัฒน์

— นางสาวนิลวรรณ บันทอง

— นายกระจำ แม้นญาติ

— นางสาวสินทร์ ช่างโฮก

— นางวิมลเพ็ญ ชัยปาดิ

— นางสาวบุญใจ อองคประกิจฐ

— นางมาเรย์ เหล่าสนทร

— นางทรรคินยา กลิษาณมิตร

— ม.ล. ใจชัย นันทวิจิตร

Office Bearers of the T.L.A. 1967-68

President	— Miss Runjuan Intarakumhang
Vice President	— Mrs. Maenmas Chavalit
Secretary	— Mrs. Kulasap Kesmankit
Treasurer	— Miss Katalee Sombatsiri
Librarian	— Mr. Shalash Liyavanijia
Chief of Reception Committee	— Miss Lamool Ratakorn
Registrar	— Mr. Tawee Mukatarakosa
Chief of Foreign Relations	— Miss Uthai Dhutiyabhodhi
Chief of Library Training	— Mrs. Nitaya Jutamart
Chief of Public Relations	— Miss Rasa Wongyoungyu
Editor of the T.L.A. Bulletin	— Dr. Damromg Bejrablaya
Chief of Publication	— Mr. Eua Busapakes Hongskul
Chief of Library Clinic	— Miss Srithong Sihapongsa
Chief of Bibliography	— Mrs. Maenmas Chavalit
Chief of Union Catalog	— Mrs. Maenmas Chavalit
Chief of Fund Raising	— Mrs. Chittra Prani
Chief of Gifts and Exchanges	— Miss Suthilak Ambhanwong
Chief of Provincial Library Club	— Mr. Sook Pongsatidya
Member	— Mr. Chun Prabhavi-vadhana
Member	— Miss Nilawan Pintong
Member	— Mr. Krachang Manyati
Member	— Mrs. Sirin Chuangchote
Member	— Mrs. Vibulpen Chaipani
Member	— Miss Boonchue Ongkapradit
Member	— Dr. Maria L. Soonthorn
Member	— Mrs. Tusneeya Kulayanamit
Member	— M.L. Joy Nanthivachrinta

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่งานการศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

ประจำกองบรรณาธิการ

นายกระจำน แม่ัญญาทิ

นายเอื้อ บุษปะเกศ หงสกุล

นายทวี มุขระโกษา

นายชลธิช ลีระวนิช

น.ส. สุกฤษิภรณ์ อัมพวันวงศ์

น.ส. ฝกายวรรณ เขญุกกาญจน์

น.ส. ทองหยด ประถมวงศ์

น.ส. อัมพร วีรวรรณ

เจ้าของ:

ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา:

สำนักงาน:

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรรถกถาเลขที่ ๒๔๑ ถนนวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ บางลำพู พระนคร

โรงพิมพ์ไทยเชมม ถนนเฟื่องนคร พระนคร

พิมพ์ที่:

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนหนึ่งตอนใดไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต

T. L. A. BULLETIN

Official Bi-monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Dr. Damrong Bejrablaya

Editorial Staff

Mr. Krachang Manyati

Mr. Eua Busapakes Hongskul

Mr. Tawee Mukatarakosa

Mr. Shalash Liyavanija

Miss Suthilak Ambhanwong

Miss Phakaivan Benchakarn

Miss Tongyod Pratoomvongs

Miss Amporn Viravathana

Owner

Thai Library Association

Mahamakut Rajavidyalaya

Bovoranives, Bangkok, Thailand

Printed at Thaikasem Press, Bangkok, Thailand

(All rights reserved. No part of this journal may be reproduced in any form without the permission of the owner).

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ขอขอบคุณ

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี
ศรีวิสุทธิสุริยศักดิ์อรรถพุทธศาสนวโรประการ
ศิลปศาสตรพิศาสตีกษานกิจ
บัณฑิตยการานุรักษ์
สามัคยาจารย์วิบูลย์
มาลากุลบริพัตร
บรมขัตติราชสวามิกักดิ์
เสมาธรรมจักรมูรธาธร
ศุภกิจจานุสรอาวชาธยาไศรยพุทธาภิไธยรัตนธาดา
อภัยพิริยบรากรมพาหุ

(ม.ร.ว. เปีย มาลากุล ณ กรุงเทพ)

ผู้มพระคุณต่อการศึกษา

ในวาระอายุครบรอบ ๑๐๐ ปี

(๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๑๐ — ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐)

เพลงสามัคคีชุมนุม

ทำนอง : Auld Lang Syne

เนื้อร้อง : เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี

พวกเราเหล่ามาชุมนุม
ล้วนมิตรจิตจรชนบาน
(สร้อย) อันความกลมเกลียว
ทุกสิ่งประสงคังใจ

กิจใดประสงคัม
พร้อมพร้อมดังมือเดียวยาม
(สร้อย) อันความกลมเกลียว
ทุกสิ่งประสงคังใจ
ที่หนักก็จักเบาคลาย

ฉลองพระเดชบาร
(สร้อย) อันความกลมเกลียว
ทุกสิ่งประสงคังใจ
สามัคคีกันแหละล้ำเลิศ
สยามรัฐจักวัฒนปรา

(สร้อย) อันความกลมเกลียว
ทุกสิ่งประสงคังใจ

ต่างคุณใจรักสมัครสมาน
สราญเรงอยู่ทุกผู้ทุกนาม
กันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี
จักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี
ร่วมใจกักดีแด่พระจอมสยาม
ยากเย็นเห็นง่ายบ่หน่ายบ่วาง
กันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี
จักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี
ที่อันตรายก็จักขัดขวาง

กตเวทีคุณพระกรุณา
กันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี
จักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี
จักบูชาดีเชิดพระศาสนา
กฎเกียรติพึงเฝ้ากระเดื่องแด่ นดิน
กันเป็นใจเดียวประเสริฐศรี
จักเสร็จสมได้ด้วยสามัคคี

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี

รณจวน อินทรกำแหง

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาพระ-
เสด็จสุเรนทราธิบดี เป็นบุคคลผู้หาได้ยาก
ประวัติชีวิตของท่านเป็นเรื่องราวที่ควรแก่
การยกย่องสรรเสริญ การระลึกถึง และ
พึงเจริญรอยตาม.

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี มี
นามเดิมว่า ม.ร.ว. เบญ มาลากุล เป็น
โอรสใหญ่ในพระวรวงศ์เธอกรมหมื่น
ปราบปรบภัย เกิดในรัชกาลที่ ๕ เมื่อวันที่
๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๑๐.

ประวัติการศึกษาของเจ้าพระยาพระ-
เสด็จสุเรนทราธิบดีนั้น จัดว่าเป็นประวัติ
ที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักของบุคคลทั้งหลาย
เป็นอันมากเมื่อท่านเข้าเป็นนักเรียนประจำ
อยู่ในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบนั้น
ท่านได้แสดงความปรีชาหลักแหลมในทาง
การศึกษาให้ปรากฏ กล่าวคือ ท่าน
สามารถสอบไล่ได้ ๒ ประโยคบริบูรณ์ ภายใน
เวลาหนึ่งวัน ในขณะที่นักเรียนอื่นทั้ง
หลายต้องใช้เวลาถึงสัปดาห์ นอกจากนั้น ท่าน
เป็นบุคคลที่รักการศึกษามากยิ่ง แม้เมื่อ
ออกจากโรงเรียนแล้ว ท่านก็ยังคงศึกษา
ต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง ทั้งในเรื่องของ

วิทยาการใหม่ ๆ และภาษาต่างประเทศ
ตลอดจนกระทั่งวิชาธรรมะ ฉะนั้น จึงไม่
เป็นที่น่าประหลาดใจ ที่ผลการปฏิบัติงาน
ราชการของท่านนั้น ได้ยังประโยชน์อย่าง
ใหญ่หลวงแก่แผ่นดิน.

งานราชการของท่านที่ได้ปฏิบัติสนอง
พระเดชพระคุณต่อแผ่นดินอาบอ้อมออกได้
เป็นสามประการ คือ:

— ในด้านการศึกษา.

— ในด้านการทำหน้าที่พระอภิบาล
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาว-
ชิราวุธ และพระเจ้าลูกยาเธออีกหลาย
พระองค์.

— ในด้านการทูต คือเริ่มด้วยรับ
ตำแหน่งเป็นเลขาธิการสถานทูตสยาม ณ
กรุงลอนดอน แล้วเลื่อนขึ้นเป็นอุปทูต
และเป็นอัครราชทูตพิเศษประจำราชสำนัก
อังกฤษ ฮอลแลนด์ เบลเยียม และ
สหรัฐอเมริกา.

งานดังกล่าวทั้งสามประการนั้นล้วน
เป็นงานใหญ่และงานสำคัญ แต่เจ้าพระ-
ยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีก็ได้ปฏิบัติงาน
ทั้งสามด้านนั้นสำเร็จผลอย่างงดงามด้วย

การใช้วิจารณ์งานอันสขมคัมภีรภาพ
และทวิการทัศนใจที่เกื้อขาดฉวีไฉนเหมาะ
สมแก่กาลเทศะ.

ในระหว่างงานทั้งสามค่านั้น งาน
ที่ประชาชนคนไทยรู้จักเกี่ยวกับท่านมาก
ที่สุดคืองานการศึกษา ท่านได้เริ่มรับราชการ
ฝ่ายการศึกษาตั้งแต่ตำแหน่งเสมียน
ในการศึกษาธิการ ปลัดทูลฉลองกระทรวง
ธรรมการ และเสนาบดีกระทรวง
ธรรมการเป็นตลท.

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีได้
ปฏิบัติงานอย่างสละชีวิตและร่างกายเพื่อ
งานโดยแท้ ท่านริเริ่ม มานะบากบั่น
ผู้พ้น กล้ารับผิดชอบ และกล้าตัดสินใจ
ให้กระดำงินงานที่ท่านได้ใคร่ครวญอย่าง
รอบคอบแล้วว่าเป็นการสมควรที่จะกระทำ
เพื่อประโยชน์อันไพศาลที่จะเกิดแก่ส่วน
รวมและแก่แผ่นดิน ฉะนั้น แม้ท่านจะ
ถึงอสัญกรรมลงใน พ.ศ. ๒๔๕๕ ซึ่ง
รวมอายุได้เพียง ๔๕ ปี แต่ท่านก็ได้วาง
รากฐานของงานอันเป็นคุณประโยชน์เป็น
คุณประโยชน์เป็นอเนกประการ โดยเฉพาะ
ในด้านการศึกษา เช่น ท่านได้
ร่างโครงการศึกษานิตยแบรทูลเกล้าฯ
ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๑, กติกาเลือก

หนังสือวรรณคดีบางเรื่องบางตอนมาจัด
ทำเป็นแบบเรียน; กิจการงานศิลปหัตถ-
กรรมนักเรียน, ส่งเสริมโรงเรียนแพทย์
และโรงเรียนพยาบาล เป็นต้น นอกจากนี้
ท่านยังได้เรียกเวลาอันหาได้ยากของ
ท่านเขียนหนังสือซึ่งมีค่าแก่การอ่านและ
การทำความเข้าใจมากหลาย เล่มที่เด่นและ
เป็นที่กล่าวขวัญถึงกันอยู่ แม้กระทั่งใน
ปัจจุบัน ก็มิเช่นเรื่อง พลเมธี จรรยา
แพทย์ สมบัติของผู้ดี เป็นต้น.

เพื่อจะให้ท่านผู้อ่าน ซึ่งสนใจศึกษา
งานประพันธ์อันยังล้นประโยชน์ของท่าน
จึงขอนำรายชื่องานประพันธ์ของเจ้าพระ-
ยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ซึ่ง นางสาว
บุญเจือ องค์ประภัสร์ ได้รวบรวมพิมพ์
ไว้ในหนังสือ "อนสรณ์ เจ้าพระยา
พระเสด็จสุเรนทราธิบดี เสนาบดีกระทรวง
ธรรมการ พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๕๕" มา
พิมพ์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย:

งานประพันธ์ของเจ้าพระยาพระเสด็จ สุเรนทราธิบดี

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ
พระ. และพระเสด็จสุเรนทราธิบดี,
เจ้าพระยา, พระราชหัตถเลขา และ
หนังสือกราบบังคมทูลของเจ้าพระยา

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี

๑๑๓

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี แต่ยังมีบรรดาศักดิ์เป็นพระมณฑรพินิจ และพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ ร.ศ. ๑๓๓-๑๓๘. พระนคร, คิวพร, ๒๕๐๕. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพท่านผู้หญิงเสงี่ยม พระเสด็จสุเรนทราธิบดี ท.จ.).

เบบ มาลากุล, ม.ร.ว. คำถวายชัยมงคลของคณะครูและนักเรียน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ. (หนังสือตัวเขียน).

เบบ มาลากุล, ม.ร.ว. หนังสือแบบเรียนหลวง พงศาวดารสยามปริเฉทที่ ๑ ตั้งแต่จุลศักราช ๗๑๒ ถึง ๑๑๒๕. พระนคร, กรมศึกษา, ร.ศ. ๑๒๔๕.

พระภิกษุชิตาวีโร. เรียงความแก้ปัญหารวม. พระนคร, โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, ร.ศ. ๑๒๔.

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. คำกราบบังคมทูลของเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เสนาบดีกระทรวงธรรมการ. มยท., ๒๔๕๗. น. ๕-๑๑. "รายงานแสดงกิจลัษณ์การของนักเรียน ครั้งที่ ๓ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗".

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. คำกราบบังคมทูลของเสนาบดีกระทรวงธรรมการ. มยท., ๒๔๕๖. หน้าคำนำ. "รายงานการแสดงกิจลัษณ์การของนักเรียน ครั้งที่ ๒ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖".

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. เตือนเพชฌ. มยท., ๒๔๕๗.

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. สมบัติของนัก. พระนคร, โรงพิมพ์บ้านหม้อ, ร.ศ. ๑๑๕.

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. พลเมืองกตชนกัน. พระนคร, โรงพิมพ์อักษรนิติ, ๒๔๗๑.

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. พลเมืองกตชนกลาง. พระนคร, โรงพิมพ์อักษรนิติ, ๒๔๘๐.

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. พลเมืองกตชนปลาย. พระนคร, โรงพิมพ์อักษรนิติ, มยป.

พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. เพลงร้องของสามกษัตริย์สมัคม. พระนคร, กรมวิชาธิการ, ๒๔๗๕.

น. ๑๕-๒๑. "ค่านมัสการคุณานุคุณ
และบทของอื่น ๆ สำหรับนักเรียน.

ไพศาลศิลปศาสตร์, หลวง. บทที่ ๓๔
เด็กเย็บพายนายเย็บโยก. พระนคร,
โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, ๒๔๗๒.
น. ๒๗. "คำหนักโรงเรียนเด็กของอัคร-
ชายาเธอ ฯ".

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. ความเห็น
พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ กรรมการ.
พระนคร, โรงพิมพ์สามมิตร, ร.ศ.
๑๒๖. น. ๑๕-๑๘. "บันทึกกิจการ
โรงเรียนมหาดเล็ก."

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. คำกราบบังคม
ทูลของเสนาบดีกระทรวงธรรมการ.
มปท, ๒๔๕๔. น. ๕-๘. "รายงานการ
แสดงศิลปการหัตถกรรมของนักเรียนครั้ง
ที่ ๑ พระพุทธศักราช ๒๔๕๕"

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. คำอธิบายเรื่อง
โรงเรียน. พระนคร, โรงพิมพ์อักษร
นิติ, ๒๔๕๖.

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. คำสั่งสอนของ
พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ กรรมการ
กลางกิจการลูกเสือ ซึ่งได้กล่าวแก่ลูก
เสือกองหนน. พระนคร, โรงพิมพ์พุด-
มาศ, ๒๔๕๖.

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. โคนันทวิศาล.
พระนคร, กรมศึกษาธิการ, ร.ศ.

๑๒๕. น. ๑-๒. "นิทานสุภาสิต."

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. จรรยาแพทย.
พระนคร, โรงพิมพ์บำรุงนุกถกิจ,
ร.ศ. ๑๒๗.

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. ช่วยเพื่อน.
มปท., ร.ศ. ๑๓๑.

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. คำเทียบ ร.ศ.
ภาคที่ ๑ ที่เป็นตัวคนคำหรือเป็นส่วน
ของคำและเป็นตัวควบ (ใช้ไปพลาง).
พระนคร, กรมศึกษาธิการ, ร.ศ. ๑๒๗.

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. อักษรวิธี
(ภาคที่ ๑ และที่ ๒). พระนคร, กรม
ศึกษาธิการ, ร.ศ. ๑๒๑.

วิสุทธิสุริยศักดิ์, พระยา. ผู้รวบรวม.
การศึกษาข้างบ้าน. พระนคร, โรง-
พิมพ์สามมิตร, ร.ศ. ๑๓๑. (พิมพ์ขึ้น
เพื่อเป็นของแจกเนื่องในการบำเพ็ญกุศล
ในสมัยทำบุญอุทิศหม่อมเจ้าหญิงปลูกใน
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอขึ้น ๒ สมเด็จพระ
เจ้าพ้ามหามาลา กรมพระยาบำราบปรปักษ์
เมื่อพระราชทานเพลิงแล้ว คำรบ ๗ วัน).

ห้องสมุดเฉพาะ

กฤษฎีกา สบคส

เหตุใดกระทรวงทบวงกรม องค์การ
อธิการบดี และสถาบันต่าง ๆ จึง
จำเป็นต้องมีห้องสมุด และมีวิธีการ
อย่างไร ที่จะทำให้ ห้องสมุด มีประโยชน์
อย่างแท้จริงต่อสถาบันนั้น.

ห้องสมุดเฉพาะที่ดำเนินงาน อย่างถูก
ต้อง จะเป็นหน่วยงานที่รวบรวมข่าวและ
เรื่องราวต่าง ๆ ทางวิชาการ ที่สถาบันนั้น
สนใจและศึกษาค้นคว้า รวมทั้งเรื่องราว
ในแขนงวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
วิทยาลัย หนังสือและเอกสารที่มีอยู่จะต้อง
เป็นเรื่องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
ทั้งที่เป็นประโยชน์ ต่อพนักงานผู้ใหญ่และ
ผู้น้อย เท่าที่กล่าวมานี้เป็นเพียงลักษณะ
สำคัญขั้นแรกของห้องสมุดเฉพาะเท่านั้น.

ห้องสมุดที่ดี จะต้อง มีบรรณารักษ์ ที่มี
ความรู้ความสามารถ บรรณารักษ์ที่ดี
ไม่เพียงแต่จะช่วยตอบคำถาม และค้น
หาเอกสาร ต่าง ๆ ตาม ที่ พนักงาน ของ
สถาบันต้องการเท่านั้น แต่อาจช่วยผู้
บริหารในการค้นหาเอกสาร ที่จะนำไปแก้

ปัญหาสำคัญ ๆ ได้ด้วย และนอกจาก
เรื่องที่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาค้นคว้า
ในเวลาปัจจุบันแล้ว บรรณารักษ์ต้อง
สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าว่า สถาบัน
จะ ต้องการ เอกสาร ประเภทใดใน อนาคต
หรือเมื่อสถาบันนั้นเติบโตขึ้น วิชาห้อง
สมุด หรือ บรรณารักษ์ศาสตร์ เป็น อาชีพ
ของการความชำนาญชำนาญอย่างยิ่ง นอก
จากวิชาเฉพาะแล้วบรรณารักษ์จำเป็นต้อง
รอบรู้ วิชาทั่วไป ซึ่งอาจ เกี่ยวข้องโดยตรง
หรือโดยอ้อมกับสถาบันนั้น ค่าของ
ห้องสมุดเฉพาะมิได้ขึ้นอยู่กับจำนวนหนังสือ
ที่ขอยืมออกไปจากห้องสมุด บริการเพียง
ครั้งเดียวอาจมีค่าเท่ากับการให้บริการทั้ง
ปีก็ได้ ห้องสมุดเฉพาะแตกต่างกับห้อง
สมุดประเภทอื่นตรงที่บุคลากรในชั้นอยู่กับ
สถิติหนังสือที่ให้อืม.

ขนาดของห้องสมุด

ห้องสมุดที่ดี มีหนังสือเป็นจำนวนมาก
ใช้ว่าจะสามารถช่วยแก้ปัญหาของผู้คน
กว่าในสถาบันได้เสมอไปก็หาไม่ ไม่มี

ความจำเป็น อย่างใดที่ห้องสมุดเฉพาะจะ
 ต้องเป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ เพราะ
 “ขนาด” มิได้แสดงถึง “คุณค่า” ของ
 ห้องสมุดเฉพาะ ความสำคัญอยู่ที่ห้อง
 สมุดนั้น มี หนังสือ และ เอกสาร ต่าง ๆ ที่
 พนักงานต้องการหรือไม่ ควรเป็นที่เข้าใจ
 ใจว่าห้องสมุดเฉพาะมิใช่จะท้อง มีขนาดใหญ่
 ใหญ่จึงจะมีประโยชน์ และในทำนอง
 เทียบกัน มิใช่สถานันขนาดใหญ่เท่านั้น
 ว่าจะต้องการห้องสมุด สถานันไม่ว่า
 จะมีขนาดเล็ก หรือใหญ่ ย่อมต้องการห้อง
 สมุดไว้ให้พนักงานด้วยกันทั้งนั้น.

จะเริ่มห้องสมุดอย่างไร

การเริ่มก่อตั้งห้องสมุดสำหรับสถานัน
 ใดเหมือนจะง่ายกว่าที่คิดเป็นอันมาก จึง
 เริ่มต้นด้วยการสำรวจดูกว่า มีหนังสือ และ
 เอกสารอะไรบ้างที่กระจัดกระจายอยู่ ในที่
 ต่าง ๆ เช่น ที่พนักงานผู้นั้นบาง ผู้นั้นบาง
 ถ้าเป็น หนังสือ ที่พนักงานนั้น ต้องการใช้
 เป็นประจำทุกวัน จึงทิ้งไว้อย่าไปแตะต้อง
 แต่ถ้าเป็นหนังสือที่ไม่ใช่บ่อย ๆ จึงนำ
 มารวมไว้ด้วยกัน เพื่อให้ทุกคนได้มี
 โอกาสใช้ด้วยกัน.

เมื่อได้รวบรวมหนังสือ วารสาร เ
 สาร และเอกสารต่าง ๆ ที่กระจัดกระจาย
 อยู่ในที่ต่าง ๆ แล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ
 พิจารณาจัดหามาเพิ่มเติมอีก เป็นต้นว่า
 หนังสือประเภทอ้างอิง รายงานต่าง ๆ
 ซึ่งส่วนมาก ขอได้เปล่าจาก กระทรวง
 ทบวงกรม และสถาบันทั่วไป นอกนั้น
 ควรจัดหาวารสารวิชาการที่ให้ความความ
 เคลื่อนไหว และบทความทางวิชาการ
 แขนงนั้น ข้อที่ควรคำนึงก็คืออย่ามุ่ง
 หมายที่จะสร้างห้องสมุดให้ใหญ่โต แต่
 ควรตั้งใจไว้ว่า จะก่อตั้งหน่วยงานขึ้นมา
 อีกหน่วยหนึ่ง ที่จะเสนอข่าว เรืองราว และ
 เหตุการณ์ ต่าง ๆ แก่หน่วยงานทุกหน่วย
 ในสถานันนั้น มาถึงตอนนี้จะอย่าตนเด่น
 กับหนังสือที่มีผู้บริจาค บรรณารักษ์ควร
 ใจกลั่นกรอง และปรึกษาผู้รับผิดชอบแต่
 หนังสือที่มีประโยชน์จริง ๆ วิชิตกึกคือ
 ควรกำหนดความประสงค์ของห้องสมุดไว้
 แล้ว เริ่ม จัดหาหนังสือ และ เอกสาร แต่
 เฉพาะที่ต้องการ.

หนังสือ จำพวกที่ให้ความรู้พื้นฐาน
 วารสารที่ออกเป็นประจำ เอกสารจำพวก
 รายงาน รวมทั้งข่าวและบทความต่าง ๆ
 จากหนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งพิมพ์ที่คนเทศ

การค้น และมีประโยชน์มาก พนักงาน
จะต้องใช้เป็นประจำทุกวัน ห้องสมุดจะ
ต้องเตรียมไว้ให้หยิบใช้ได้ง่าย และ รว
เร็วเสมอ นอกจากสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์
ในหลายเรื่องยังกล่าวแล้ว สถาบันส่วน
มาก มีสะสมหนังสือต่าง ๆ ที่ให้ความรู้
ในเชิง ประวัติ ความ เป็น มา ของ วิชาการ
แขนงนั้น และบางที่ยังคอยติดตามให้
ทันสมัยอยู่เสมอด้วย เอกสารทางประวัติ
มักน่าสนใจ และบางครั้งก็มีประโยชน์
ในกวดวาง นโยบาย หรือในการ คัดสินใจ
ครั้งสำคัญของพนักงานบริหาร.

การเลือกหนังสือ

ทุกวันนี้จะเห็นได้ว่า มีหนังสือที่พิมพ์
ออกมาใหม่เป็นจำนวนมาก บรรณารักษ์
จะต้องรู้จักเลือกเฟ้น หนังสือที่จะมี
ประโยชน์จริง ๆ ว่าเลือกที่ควรถูกเลือกคือ
สำรวจจาก รายชื่อหนังสือ ของห้องสมุด
ใหญ่ ๆ ในวิชาเดียวกัน สำหรับวารสาร
ที่ออกเป็นประจำ ควรปฏิบัติตาม นโยบาย
และตามงบประมาณที่วางไว้ สิ่งที่จะช่วย
บรรณารักษ์ ในการ เลือก ข้อ หนังสือ ออก
ประการหนึ่งก็คือ บรรณารักษ์ควร จะ

ทราบว่าพนักงานในสถาบันทำหน้าที่อะไร
บ้าง แต่ละคนศึกษาเรื่องอะไร และมี
ความรู้ ความสนใจเรื่องใดเป็นพิเศษ
ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ ยังจะ ช่วย
บรรณารักษ์ ในการ ให้ บริการ อัน ๆ ของ
ห้องสมุดแก่พนักงานเหล่านั้นอีกด้วย.

ห้องสมุดต้องการอะไรบ้าง

ห้องสมุดต้องการเนื้อที่กว้างขวางพอ
ควร ตรงที่เก็บหนังสือควรสะอาด และ
มีเนื้อที่เพียงพอ ที่จะวางหนังสือได้โดยไม่
เขยิบเสียดกัน เพื่อค้นหาได้ง่าย ห้อง
สมุดที่ดีจะต้องมีเจ้าหน้าที่เพียงพอ และ
ถ้าจะให้ ห้องสมุด ทำเนิงานได้ผลก็แล้ว
ห้องสมุด จะต้อง มีฐานะอยู่ในระดับเกีย
กย หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ช่วย ในการ
ให้บริการแก่พนักงานชั้นผู้ใหญ่ และ
บรรณารักษ์ จะต้อง มี ตำแหน่ง เทียบเท่า
หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดเดียวกัน ข้อ
สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ถ้าห้องสมุด
ทำเนิงานเป็นอิสระ ไม่ขึ้นต่อกฎเกณฑ์
การควบคุม ค่าง ๆ ของ หน่วยงาน แล้ว
ก็จะสามารถ เป็นศูนย์กลาง การจัดหาเอก
สาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้แก่สถาบันได้อย่าง

รวดเร็ว และจะช่วยให้การชักชวนไป
โดยประหยัดด้วย.

ห้องสมุดต้องมีการบรรณารักษ์ที่มีความรู้ความสามารถ สำหรับห้องสมุดเฉพาะ ความสามารถของบรรณารักษ์ในการที่จะจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาให้ได้ตามความต้องการและเตรียมไว้ให้พร้อมเสมอ คุณเหมือนจะมีความสำคัญมากกว่าความสามารถในการที่จะดำเนินงานอย่างเคร่งครัดตามระเบียบแบบแผนของห้องสมุด เพื่อปฏิบัติงานให้ได้ผลตามความมุ่งหมาย บรรณารักษ์จึงต้องคอยติดตามเสมอว่าสถานที่หรืออย่างน้อยพนักงานคนใดกำลังสนใจและศึกษาเรื่องอะไร อาจมีคนส่วนน้อยทราบว่าบรรณารักษ์ทำงานอะไรบ้าง บรรณารักษ์ที่ดีจะต้องรู้อย่างละเอียดกว่าในห้องสมุดมีหนังสือ วารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อะไรบ้าง และจะต้องรู้จักวิธีที่จะค้นหาสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย ไม่ว่าเอกสารที่ผู้อ่านต้องการ จะแปลก จะใหม่ จะหายากสักเพียงไร บรรณารักษ์จะต้องไม่เห็นแก่เหนื่อยในการค้นหา และอาจจะต้องไปติดต่อหามาให้ จากห้องสมุดอื่น หรือหน่วยราชการ องค์การธุรกิจ สำนัก

พิมพ์ หรือแม้จากบุคคลใดเป็นส่วนตัวก็ได้ บรรณารักษ์จะต้องมีความกระตือรือร้น สนใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบด้าน โดยเฉพาะในวิชาการที่สละยาน เกียวข้อง และจะต้องรู้จักวิธีให้พนักงานห้องสมุดปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันโดยทั่วถึง ต้องมีความอดทน เอาจริง ความคิดเป็นระเบียบ ไม่สับสน คุณสมบัติเหล่านี้จะช่วยให้บรรณารักษ์สามารถปฏิบัติงานได้โดยรวดเร็วและถูกต้อง.

วารสารและหนังสือพิมพ์

วารสาร และ หนังสือพิมพ์ วิชาการ เป็น สิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญมากในห้องสมุดเฉพาะ พนักงานคนใดที่ทุกคนรู้ว่าเขาต้องการวารสารอะไร วารสารจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อห้องสมุดเตรียมไว้ให้พร้อมเสมอ ต้องการเมื่อใดให้เมื่อใดทันที.

ห้องสมุดเฉพาะมักจะไม่มีหนังสือไปให้ผู้บังคับบัญชาอ่านทั้งฉบับ แต่จะคัดและยัดลงบนกระดาษเล็กก่อน ที่เรียกว่าทำกฤตภาค แล้วจึงเวียนเสนอไปยังผู้ที่สนใจ ถ้ามีเครื่องถ่ายภาพก็ถ่ายหลาย ๆ

ฉบับ แล้วเสนอตรงไปยังผู้บังคับบัญชา
หลายคนพร้อมกันทีเดียว เรื่องและบท
ความที่จากหนังสือพิมพ์เหล่านั้น ควร
เก็บรวมไว้เป็นเรื่อง ๆ เพื่อจะค้นหาได้เมื่อ
ต้องการในภายหลัง บรรณารักษ์จะต้อง
คอยติดตามข่าว และ เรื่องราวต่าง ๆ ใน
วารสารและหนังสือพิมพ์ วิชาการ และ
รายงาน ให้ผู้บริหารทราบทันที เมื่อมี
ข่าว หรือ เรื่องราวที่สำคัญ และ น่าสนใจ
บรรณารักษ์ที่ใช้กลวิธี อย่าง รอบคอบ
และมีความริเริ่ม จะสามารถปฏิบัติงาน
ให้บริการแก่ลูกค้าได้เป็นอย่างดี.

จุลสาร

สิ่งพิมพ์อีก ประเภทหนึ่งที่ห้องสมุด
เฉพาะ จะขาดเสียไม่ได้ก็คือ "จุลสาร"
เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่ราคาไม่แพง และ
ส่วนมากมักขอได้เปล่า จากกระทรวง
ทบวงกรม สถาบันการศึกษาค้นคว้า
และองค์การธุรกิจการค้าต่าง ๆ เช่น คำ
อธิบายวัตถุประสงค์ของกิจการ รายงาน
การดำเนินงาน หรือเรื่องที่น่าสนใจ
ต่าง ๆ สิ่งพิมพ์ประเภทนี้เป็น "จุลสาร"
นั่นเองหากคล้าย ๆ หนังสือตำรา แต่เป็น
เพียงสังเขป ซึ่งจะนำมาใช้ศึกษาค้นคว้า

ได้อย่างรวดเร็ว ไม่กินเวลานานอย่าง
หนังสือตำรา "จุลสาร" บางเล่ม ควร
เสนอผู้บังคับบัญชาด้วยเช่นกัน ถ้าแน่ใจ
ว่า จะเป็น ที่ สนใจ และ มีความ สำคัญพอ
สิ่งพิมพ์ประเภทนี้ ถ้าเก็บไว้จะยกให้เป็น
ระเบียบออกพวกหนึ่งต่างหาก ก็จะใช้เป็น
เอกสารสำหรับค้นหาอ้างอิงได้อย่างดี.

การทำดัชนี

หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ใน
ห้องสมุด ถ้าจะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์
ได้อย่างรวดเร็วทันใจ ถ้าจำเป็นต้องมี
เครื่องมือที่ดีในการค้นหา เครื่องมือที่
สำคัญก็คือการทำบัตรรายการ และการ
ทำดัชนีจากวารสาร และ เอกสารต่าง ๆ ที่
จำเป็นจะต้องเสนอให้เจ้าหน้าที่ ทราบทันที
บรรณารักษ์ จะต้อง จัด สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้
เป็นระเบียบค้นหาได้ง่าย อย่างเดียวกับ
แม่บ้านที่จัดห้องครัวและบ้านช่อง และ จัดเข้า
ของในบ้าน ในการทำบัตรรายการและ
การทำดัชนีอย่าคิดว่าทำให้ ผู้ใช้ ทั่วไป
ควร พยายามให้ ถูกต้องตาม วิธีการห้อง
สมุดที่สภทศที่ทำได้ ขณะเดียวกันก็
หาโอกาสอธิบายให้ ผู้อ่านทุกคน รู้จักใช้
เป็นเครื่องมือ สำหรับ ค้นหาสิ่ง ที่ต้องการ

และ อีก ประการ หนึ่ง จะ ต้อง คำนึงถึง
ประโยชน์ที่จะได้ ใน เวลา ข้าง หน้า ด้วย
ไม่ควรคิดแต่จะประหยัดจนเกินไป เพราะ
ประโยชน์จากการประหยัดเกี่ยวอันอาจมีผล
เสียหายในภายหลังก็ได้.

หนังสือประเภทหย่อนอารมณ์

สถานส่วนมาก มักส่งเสริมให้
พนักงานสนใจการกีฬา และเครื่องหย่อน
อารมณ์ประเภทต่าง ๆ พนักงานทุกคน
ย่อมปรารถนาที่จะผ่อนคลายอารมณ์บ้าง
ห้องสมุดจะสามารถช่วยในเรื่องนี้ได้โดย
จัดหาหนังสือกีฬา นกสย ฆญญ
งานอดิเรก และวรรณคดี มาไว้ในห้อง
สมุด หนังสือประเภทดังกล่าวเหล่านี้จะ
ช่วยให้พนักงานมีความสุข และนับว่า
ห้องสมุดได้มีส่วนในการ ช่วยเหลือหน่วย
งานที่มีหน้าที่ดูแลความทุกข์สุขของ
พนักงานในสถานนั้นด้วย.

การค้นคว้า

คงจะมีผู้สงสัยว่าห้องสมุดเฉพาะส่วน
มาก มักไม่ใคร่จะมีผู้อ่านมาใช่เลย
เมื่อเป็นเช่นนั้น บรรณารักษ์จะคั่งใจ
ในความจริงข้อหนึ่งว่า สิ่งสำคัญที่ผู้ใช้

ต้องการ จากห้องสมุด ก็ คือ ความสะดวก
สบาย และมักถือสถิติว่าเมื่อต้อง
การ สิ่งใด ห้องสมุด ก็ ควรหามาให้ได้
บรรณารักษ์จึงต้องมี ความเอาใจใส่
พยายามจัดหาเรื่องที่ผู้อ่านสนใจมาไว้ใน
ห้องสมุด ต้องช่วยเป็นที่ปรึกษาให้ เมื่อ
ผู้อ่านได้พบข้อขัดข้อง และเรื่องราว
ที่ทราบว่าผู้ใดสนใจก็ส่งไปให้ทันที ซึ่ง
ทั้งนี้ห้องสมุดจะต้องมีวัสดุลงทะเบียน การ
ทำดัชนีและการเก็บให้เป็นระเบียบด้วย.

สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างก็คือ ห้องสมุด
เฉพาะบางแห่ง เป็นเพียง คลังเก็บหนังสือ
เท่านั้น งานที่ทำได้เป็นเพียงงานประจำ
วันแล้ววันเล่า ความจริงแล้วอาจกล่าว
ได้ว่า "ห้องสมุดเฉพาะ" ก็คือ "ห้อง
สมุดสำหรับคนควา" นั่นเอง วารสาร
และจุลสารที่กชนบรรณารักษ์ควรอ่านโดย
ละเอียด และจะต้องนำเสนอ ผู้บังคับบัญชา
หรือ เว้น เสนอ หน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจ
เพื่อให้ สิ่งพิมพ์เหล่านั้นได้ ใช้ประโยชน์
อย่างเต็มที่.

ผู้ใช้ห้องสมุด

เมื่อห้องสมุดได้ ใช้ความพยายามที่จะ
ช่วยเหลือ ผู้อ่านอย่าง เต็มความสามารถ

แล้ว ผู้อ่านก็มีส่วนที่จะช่วยให้ห้องสมุด
ดำเนินงานไปด้วยดีเหมือนกัน เช่น ใน
การเขียนเสนอวารสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เมื่อ
ยังไม่มีเวลาผู้อ่านควรส่งต่อไปทันที
แต่ไม่ลืมที่จะทำบันทึกส่วนใครไว้ เพื่อขอ
อ่านจากห้องสมุดในภายหลัง การทำ
เช่นนี้จะช่วยให้วารสารที่เขียนเสนอไปนั้น
ได้อ่านที่ตรงกัน.

สิ่งที่ผู้อ่านจะช่วยห้องสมุดได้อีกอย่าง
หนึ่งก็คือ เมื่อต้องการให้ค้นหาเรื่องใด
ไม่ควรทำที่ว่าเป็นความลับจนเกินไป
ควรให้ความสว่างแก่บรรณารักษ์บ้างว่า
สิ่งที่ต้องการนั้นเป็นเรื่องใดแน่ เช่น ต้องการ
การค้นเรื่อง "เกร็ดคิด" ควรบอกให้ชัด
เจนว่าต้องการเกร็ดคิดชนิดใด เกร็ดคิดผู้
บริโภค หรือเกร็ดคิดการเกษตร หรือ
อะไร บรรณารักษ์จะช่วยหาสิ่งที่ต้องการ
ไ้รวดเร็วขึ้น ถ้าผู้อ่านพยายามอธิบาย
ให้ชัดเจน ขณะเดียวกันถ้าพบผู้อ่านที่ไม่
แน่ใจว่าตัวเองต้องการอะไร บรรณารักษ์
ก็จะต้องซักถาม และพยายามค่อยๆ ซัก

ถามอย่างสุภาพ เพื่อให้เกิดความว่าผู้อ่าน
ต้องการอะไรแน่.

บทสรุป

ห้องสมุดเฉพาะ จะมีความสำคัญต่อ
สถาบันอย่างแท้จริงได้ จะต้องอาศัยปัจจัย
๒ ประการ คือ:

๑. บรรณารักษ์มีความรู้ความ
สามารถ ในการที่จะแสวงหาเอกสารสิ่ง
พิมพ์ที่สถาบันต้องการในชั้นปัจจุบัน และ
อาจจะต้องการในอนาคต โดยใช้ความ
ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ บรรณารักษ์จะ
ต้องปฏิบัติงานด้วยใจรัก และด้วยวิธีการ
ใหม่ๆ พยายามแก้ปัญหาทุกอย่างจนถึง
ที่สุดโดยไม่ย่อท้อ.

๒. ผู้บังคับบัญชาต้องเห็นว่าห้อง
สมุดมีความสำคัญ เพราะเป็นหน่วยงาน
ที่จะบ่มเพาะ และ เสนอวิวัฒนาการ ความ
เคลื่อนไหวต่างๆ ควรให้โอกาสแก่ห้อง
สมุดได้แสดงความสามารถ ในการที่จะ
ช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งของส่วน
บุคคล และของสถาบัน และสนับสนุน
ห้องสมุดเท่าที่ควรโดยความยุติธรรม.

หนังสือภาพการค้นคว้า

แมนมาส ขวาลิต

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองมา
แล้ว มีหนังสือประเภทหนึ่งเข้ามาอยู่ใน
ตลาดหนังสือของเมืองไทยมากมาย มาก
พอจะทำให้ท่านได้เห็นอยู่แทบทุกหนทุก
แห่ง ความรู้ในแง่ของขายหนังสือพิมพ์
และหนังสือรายชักรายสัปดาห์ ตาม
บ้าน ตามโรงเรียน หนังสือทวาคือ
หนังสือภาพการค้นคว้า เป็นหนังสือซึ่งบรรยาย
เรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้ภาพบรรยาย
ภาพนั้นเขียนเป็นทำนองภาพการค้นคว้า คือ
เขียนเอาแต่เส้นหยาบ ๆ พอให้มองคร่าว ๆ
เป็นคนหรือเป็นสัตว์ บางทีก็เขียนให้คน
หรือสิ่งของ สถานที่นั้น ๆ โดยเฉพาะคน
ในเรื่อง ให้มีลักษณะผิดเพี้ยนจากความจริง
ผู้เขียนภาพต้องการเน้นลักษณะ
สำคัญ ๆ ให้เห็นชัดลงไป และให้เห็น
ได้ง่าย ๆ ที่เดียว เป็นต้นว่า ถ้าเป็นผู้
ร้าย มักจะเป็นคนนั้นตาแหลมคมกริบ
หนวอกแหลมผิดปกติ ใบหน้าแสดงความ
ความร้าย เหมียวโหด เห็นได้ชัดแม้ว่า
เขาจะแต่งกายให้อាកตม ความจริง
ภาพเหล่านี้เรื่องบางเรื่องเป็นภาพสวยงาม
และคล้ายคนจริงก็มีเหมือนกัน แต่ก็มี

เป็นภาพที่ผิดแต่เส้นเป็นเค้าโครงพอให้เห็น
โดยย่อเอง ภาพเหล่านี้แสดงความคิด
เคลือบไหวของตัวละครเล่าเรื่องติดต่อกัน
ไป จะมีคำบรรยายเรื่อง และคำพูดของ
ตัวละครบ้างตามความจำเป็น.

คำว่า "การค้น" นั้นหมายถึงภาพ
ที่เขียนลักษณะต่าง ๆ ให้ผิดเพี้ยนความ
จริง เขียนเพื่อเน้นลักษณะใด ลักษณะ
หนึ่งทีคนเขียนต้องการเอาไปเปรียบเทียบกับ
เช่น นักการเมืองฝรั่งบางคน นักเขียน
การค้นเอาไปเขียนหน้าให้คล้ายสุนัข
ชนิดหนึ่ง ซึ่งทรหดและดื้อกันมาก แสดง
ให้เห็นว่า คน ๆ นั้น ทรหดเหมือนสุนัข
ชนิดนั้นไม่ผิดเป็นต้น ภาพการค้นที่นิยม
ใช้กันแต่เดิมก็ใช้ในการเขียนล้อเลียนนัก
การเมือง ต่อมาก็ใช้ประโยชน์อื่น ๆ ใช้
เขียนเครื่องชวนขัน และเรื่องราวก็มักเป็น
เรื่องล้อเลียนคนในชีวิตจริง ไม่เฉพาะ
คนใดคนหนึ่ง แต่เป็นความอ่อนแอของ
มนุษย์ทั่วไป เช่น การค้นล้อชอเกีย
กบเต็กจอมแก่น ชอ เก็นส เตอะ เมนาช
ก็กลายมาเป็นภาพยนตร์ โทรทัศน์ ในตอน
หลังนั้น ก็ถือกันว่าเป็นเรื่องแสดงความคิด

เป็นเด็กชดชช. ไม่รู้จักโตของคนอเมริกัน
ทั้งชาติ คนอเมริกันจึงได้ถูกใจเด็กนัก
ภาพการ์ตูนเคนนิส ได้เกิดขึ้นมาสืบกว่า
แล้ว คนยังนิยมชมชอบและหัวเราะกัน
ได้ไม่สร่างซา.

ภาพการ์ตูนที่ใช้เล่าเรื่องต่าง ๆ เพิ่ง
เกิดขึ้นในตอนหลัง ในประเทศไทยเรา
เมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เราได้มี
ภาพการ์ตูนเล่าเรื่องเหมือนกัน นักเขียน
การ์ตูนเล่าเรื่องคนสำคัญ คือ สวัสดิ
ภาพ เขียนเรื่องสังข์ทอง และมีตัว
ชน ห่มน เป็น ตัว คลก เขก ท่านที่เคย
โตขึ้นในสมัยนั้นคงจำได้ก็ ต่อมาก็ม
ประยูร จรรยาวงษ์ เขียนภาพเล่าเรื่อง
นิทานไทยโบราณต่าง ๆ เช่น ไกรทอง
จินตโครพ ในระยะหลังนี้ ภาพเล่าเรื่อง
นิทานไทยเดิมก็หายไป มีภาพเล่าเรื่อง
นิทานที่เขียนภาพแต่งขึ้นใหม่ เรื่องราว
คล้ายนิทานจิ๋ว ๆ วงศ์ ๆ แต่เดิม เช่น
มีตัวละครซึ่งเป็นยักษ์ มีดาวเหาะเหิน -
เดินอากาศ คำกิน คำน้ำ ใช้เวทมนต์
และอาวุธวิเศษต่าง ๆ ประเภทหนึ่งอีก
ประเภทหนึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจัน
อีกประเภทหนึ่งเป็นประเภทที่น่าเอาภาพ
เล่าเรื่องของฝรั่งมาแปลคำพูดและคำ
บรรยายเป็นภาษาไทย แต่ภาพยังคงเป็น

ภาพฝรั่งเช่นเดิมพวกหนึ่ง อีกประเภท
หนึ่งเป็นภาพเล่า เรื่องที่ขบขัน เรื่องราว
ตลอดจนความเป็นไปในภาพการ์ตูนประ
เภทผจญภัยของพวกนักสืบต่าง ผู้ร้ายผู้ค
้างมาจากฝรั่งแล้วทำให้เป็นไทย ๆ.

หนังสือภาพการ์ตูนเล่าเรื่องนั้น โดย
ทั่วไปมักเป็นที่รักใจ ของเด็กผู้ อ่าน
มาก บางคนถึงกับยอมอดอาหารกลาง
วัน เก็บออมเงินไว้ซื้อหนังสือประเภทนี้
อ่าน บางคนก็มัวฉลาดกว่านั้น คือเข้า
หุ้นกันแล้วอ่านด้วยกันหรือผลัดกันอ่าน
บางคนก็ไปเข้าเขามาด้วยเงินเล็ก ๆ
น้อย ๆ นึกออกมาจากค่าอาหารกลางวัน
ของตนเหมือนกัน เด็กจะถึงกับขโมยเงิน
ไปซื้อหรือไม่นั้น ยังไม่ปรากฏว่ามี หรือ
อาจะมี แต่ไม่ทราบก็เป็นได้ แต่เข้า
ใจว่า หนังสือภาพการ์ตูนนั้นหาอ่านได้
ไม่ยากนัก เด็กไทยโดยมากใจดี อ่าน
แล้วก็ให้เพื่อนยืมไปอ่านเองจะได้คุยกันรู้
เรื่อง เด็กบางคนก็โชคดี ผู้ปกครองตาม
ใจให้ซื้อ บางทีผู้ปกครองก็ซื้อไปอ่านเอง
เมื่อผู้ปกครองอ่านจบแล้ว เด็กก็ได้อ่าน
ด้วย.

หนังสือภาพการ์ตูนนั้น ได้เป็นของ
ซึ่งผู้ปกครองในประเทศอังกฤษ สหรั

อเมริกา และประเทศอื่น ๆ ข้างประเทศ
ที่มีความร่ำรวยและไม่ประสงค์จะให้
เด็กอ่าน แต่ในขณะที่เด็กนักเรียนทุกคน
หวัง เพราะไม่ทราบว่าจะห้ามปรามอย่าง
ไร จึงจะได้ผล ส่วนที่นักเรียนของ
ภาพการ์ตูนเล่าเรื่องเหล่านี้มีอยู่หลาย
ประการ เช่นเห็นว่า การเขียนภาพบาง
ครั้งก็ยุ่งเหยิง ไม่มีความประณีตสวยงาม
ซึ่งเราประสงค์จะให้เด็กรู้จัก สักใช้ก็น่า
กลัวมาก มักเป็นลึกลับโง่งนเกินงาม และ
บางทีลึกลับจนน่ากลัว เช่นนอก
จากจะทำให้เด็กมีนิสัยไม่ดีแล้ว ยังมี
ส่วนในการทำให้จิตใจวุ่นไม่สงบอีก
ด้วย เพราะภาษาที่ใช้ ก็มักเป็นภาษา
แฝง ๆ ล้วนจนซึ่งพวกผู้ร้ายหรือคนไร
การศึกษาชอบใช้ เพราะตัวละครหลาย
ตัวไร้การศึกษาและเป็นผู้ร้าย แม้คนดี ๆ
ก็มักจะพูดภาษาซึ่งไม่ถูกไวยากรณ์ ใช้
คำซ้ำ ๆ วุ่น ๆ ล้วนแต่ไม่น่าจะให้อ่าน
เนื้อเรื่องก็ไม่มีอะไร นอกจากการกระทำ
รุนแรง ยิงกัน ชกต่อยกัน ตีกัน ฆ่า
กันตาย ดูเหมือนว่าในชีวิตจะไม่มีอะไร
อื่นนอกจากความรุนแรงต่าง ๆ การแก้
ไขปัญหาของชีวิตก็ง่ายมาก ต้องทำให้
ผู้ร้ายตายเสียแล้วทุกอย่างก็จะลงเอยด้วย
ดี แม้แต่ละเรื่องยอมยกคุณธรรมไว้

อย่างหนึ่ง คือ คนที่คงโตได้ คนชั่ว
ต้องรับกรรมชั่ว แต่กว่าคนชั่วจะรับกรรม
ชั่ว เขาก็ได้รับพอใจจากการทำชั่วหลาย
อย่าง ผู้ร้าย โดยเฉพาะหัวหน้าผู้ร้าย
มักนั่งรถยนต์แบบใหม่เอี่ยม มีบ้านหลัง
ใหญ่ ๆ มีความฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ล้วนแต่
ช่วยให้เด็กอยากได้ นอกจากนั้นแล้ว กว่า
เรื่องจะจบก็มีการแสดงวิธีการอันฉลาด
ต่าง ๆ ของผู้ร้าย บางทีก็เก่งกว่าตำรวจ
มาก วิธีการบางอย่างก็เหี้ยมโหดอย่าง
ไม่น่าเชื่อ นักศึกษาเวรนั้นหลายท่านเห็น
พียงกันว่า การกระทำรุนแรงต่าง ๆ ใน
หนังสือเหล่านี้ ไม่อาจทำให้เด็กกลายเป็น
อาชญากรไปได้ทุกคนแต่อาจทำสิ่งน่า
กลัว คือ ทำให้เด็กรู้สึกชื่นชมการ
กระทำที่รุนแรง และรู้สึกว่า ชีวิตของ
มนุษย์ไม่มีความสำคัญค่า อาจทำลายเสียได้ง่าย ๆ
นอกจากนี้ยังให้ภาพชีวิตที่ไม่ถูกต้องอีก
ด้วย.

เท่าที่กล่าวมาแล้วนี้ คราวนี้
นิยายภาพการ์ตูนนั้น จะไม่มีอะไรดีเสีย
เลย แต่ความจริงแล้วส่วนดีของภาพ
การ์ตูนบางเรื่อง ผู้ทำตั้งใจทำด้วยความ
ประสงค์ให้สังคม เรื่องที่เลือกมาดีไม่
โลกโง่งนเกินจริง หรือแนะนำของให้ทำ
ความดีมากนัก หนังสือเหล่านี้ผู้ปก-

ครอบครัวยังมีส่วนช่วยเหลือเด็กเล็ก การที่จะห้ามเด็กเล็กที่เขยวคงไม่ได้ประโยชน์มากนัก เพราะถ้าเด็กอยากอ่านจริง ๆ และถ้าปรากฏว่าเพื่อนนักเรียนในชั้นเรียนเดียวกันอ่าน เด็กก็จะหาทางอ่านให้ได้ แล้วเด็กก็จะเกิดความรู้สึกว่า เราหลุดจากผู้ปกครองได้ หรือมีอิสระที่จะรู้สึกดีอยู่ในใจเรื่อย ๆ ไป ทางที่ดีควรยอมให้เด็กอ่านบ้าง ช่วยเด็กเล็ก และพูดคุยกับเด็กถึงเรื่องที่เด็กอ่าน ค่อย ๆ ชี้ช่องทางให้เห็นว่าอะไรดีไม่ดี เขาจะเลือกรักเลือกอ่านเองในเวลาต่อไป.

เราคงไม่ลืมข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งว่า เด็กที่ชอบอ่านโดยมากจะอ่านหนังสือทุกชนิดไม่เลือก ขอให้ได้อ่านเท่านั้น การ

รักอ่านเช่นนี้สยบท และเราคงช่วยหันความสนใจของเด็กไปยังหนังสืออื่นที่ดีกว่า ได้มีตัวอย่างปรากฏอยู่เสมอ ๆ ว่า เด็กที่เริ่มต้นด้วยการอ่านหนังสือนิยายภาพ หรือหนังสือการ์ตูนนั้น จะลงท้ายด้วยการเป็นนักอ่านหนังสือวรรณคดีชั้นสูง และหนังสือสารคดีต่าง ๆ แล้วไม่หยิบหนังสือการ์ตูนอีกเลย.

ถ้าเด็ก ๆ ของท่านกำลังอ่านหนังสือการ์ตูนอยู่ โปรดอ่านหนังสือสำหรับเด็กของท่านด้วย สนทนากับเขาและค่อย ๆ ชักชวนให้อ่านหนังสือซึ่งเหมาะสมกว่า และในไม่ช้าเขาก็จะเป็นนักอ่านหนังสือวรรณคดีชั้นสูงและสารคดีต่างชนิด แล้วก็จะไม่หยิบหนังสือการ์ตูนอีกเลย.

โปรดทราบ ในฉบับที่ ๒ หน้า ๕๕ ระหว่างข้อ ๑๖.๓ กับ ๑๑.๑ นั้นได้พิมพ์ข้อความตกไป ดังนี้

๑๑. แผนก บรรณานุกรม แห่งชาติ

นางสาวสุทวิไลลักษณ์ อำพันวงศ์ เป็น
ประธาน.

ความสำคัญของห้องสมุด*

อรรถ ไชยวัน

ห้องสมุด ตามความหมายทั่ว ๆ ไป หมายถึงสถานที่จะเป็นรวมของสรรพ-
ศิลปวิทยาการต่าง ๆ อันได้แก่หนังสือ
เอกสาร สิ่งพิมพ์ทั้งหลาย ตลอดจน
วัตถุทัศนวัตถุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีคุณ
ประโยชน์แก่การศึกษา โดยมีบรรณา-
รักษ์เป็นผู้ดำเนินการ ของ ห้องสมุด
กล่าวคือ จัดซื้อ หาและเลือกหนังสือให้
เหมาะแก่ผู้ใช้ห้องสมุด จัดเก็บรักษา
วัตถุต่าง ๆ ในห้องสมุดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
การประชาสัมพันธ์โฆษณากิจการ
ของห้องสมุด และการให้บริการแก่ผู้ใช้
ห้องสมุด.

ห้องสมุดเป็นสถาบันที่สำคัญอันจะ
อำนวยความสะดวกอันยิ่งใหญ่ต่อบุคคลและ
สังคม ในด้านบุคคลนั้นห้องสมุดจะเป็น
แหล่งเสริมสร้าง เพิ่มพูนความรู้ สติ
ปัญญา ความบันเทิง และพัฒนาบุคคล
ผู้ใช้ห้องสมุดให้เป็นคนที่สมบูรณ์.

ความรู้ สติปัญญา ย่อมได้มาจากการ
ฝึกฝน ค้นคว้า การศึกษาหาความรู้

ห้องสมุดเป็นคลังของสรรพวิทยาการที่เรา
สามารถจะ ค้นคว้า ความรู้ ได้ โดยง่าย
สะดวกในการที่จะค้นคว้าศึกษาหาความรู้
เพราะห้องสมุดได้รวบรวมหนังสือต่าง ๆ
ไว้เป็นหมวดหมู่ มีระเบียบ ห้องสมุด
เปรียบเสมือนเป็นศูนย์รวมครุอาจารย์ นัก
ปราชญ์ราชบัณฑิต นักคิด นักค้น
คว้า ฯลฯ เข้าไว้ ประสิทธิภาพ ความ
คิดเห็นและความสำเร็จในชีวิตของบุคคล
เหล่านั้น เราจะเรียนรู้ได้อย่างดีจาก
ห้องสมุด ห้องสมุดจะเป็นสถานที่ที่จะ
ให้การ ศึกษา แก่เราใน ศิลปวิทยาทุก
แขนงทุกสาขาได้เป็นอย่างดี.

นอกจากจะให้ความรู้ ให้การศึกษา
เป็นแหล่งค้นคว้าแล้ว ห้องสมุดยังเป็น
แหล่งที่ทำให้เรามีสุนทนาการหรือความ
บันเทิงได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ห้องสมุด
มีนวนิยาย นิตยสารหรือจุลสารที่จะให้
ความเพลิดเพลินเจริญใจ ผ่อนคลาย
ความตึงเครียดในสมองซึ่งได้ทำงานหนัก
มาได้.

* ฉบับได้รวบรวมไว้ที่ ๒ ในการประชุมสามัญประจำปี ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๘.

การอ่านมากทำให้รู้มาก รู้กว้าง ขว้าง ไร้อะไรถูกอะไรผิด ไม่ถูกคนอื่น หลอกหลวงให้หลงผิดหรือชักนำไปในทางชั่ว ห้องสมุดจะเป็นสถาบันพัฒนาคนให้มีความฉลาดและทันโลก มีความเข้าใจในชีวิตและสามารถที่จะแก้ปัญหาชีวิตที่เกิดขึ้นกับตัวเองหรือผู้อื่นได้ หนังสือในห้องสมุดจะให้ความคิดแก่เราในยามอับปัญญา จะปลอบประโลมใจเราในยามทุกข์ หนังสือในห้องสมุดจะทำให้เราเห็นโลกกว้างขวางขึ้น จะช่วยให้เราได้ทราบการเปลี่ยนแปลงของโลก ความก้าวหน้าใหม่ ๆ ของโลกและวิทยาการ ก้าวหน้าใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็แนวทางต่อไปในการคิดริเริ่มที่จะนำความรู้ ความสามารถไปปรับปรุงการประกอบอาชีพของตนให้ดีขึ้น และจะสร้างเสริมสมรรถภาพที่จะดำเนินงานให้ได้อย่างเต็มที่.

นอกจากจะเป็นสถาบันพัฒนาคนให้มีความฉลาดและทันโลกแล้ว ห้องสมุดยังช่วยพัฒนาคนให้อยู่ในศีลธรรมอันดี ด้วยหนังสือบางเล่มนอกจากจะให้ความรู้แล้วยังให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้ง ในการทำความดีอีกด้วย จึงมีส่วนช่วยสอนคนให้เป็นคนดีและยกเหนี่ยวไม่ให้ไปกระทำชั่ว

นอกจากนี้การอ่านหนังสือในเวลาว่าง ก็เป็นการกระทำที่เราว่างใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มีโอกาสที่จะถูกชักจูงไปในทางเสียหรือในทางไร้ประโยชน์.

ที่กล่าวมานี้คือประโยชน์ที่ห้องสมุดมีต่อบุคคล เมื่อบุคคลในสังคมมีความรู้ความสามารถมีสติปัญญา และมีสมรรถภาพในการประกอบกิจการงานแล้ว ย่อมเป็นการแน่นอนเหลือเกินว่าผลที่ได้จากบุคคลเหล่านั้นย่อมจะดี และมีคุณค่าสูง มาตรฐานการศึกษาสูงขึ้นฐานะและความเป็นอยู่ของบุคคลและชุมชนย่อมจะสูงขึ้นตามมาเป็นการยกระดับฐานะของสังคมให้สูงขึ้น.

นอกจาก ห้องสมุด จะ ช่วย ยก ระดับฐานะของสังคมให้สูงขึ้นแล้ว ห้องสมุดยังช่วยให้สังคมเป็นสังคมที่คึกคักด้วย คือจะเป็นแหล่งชักจูงให้ประชาชนอยู่ในศีลธรรม อยู่ในจารีตประเพณีอันดี มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน สังคมอยู่ดีโดยสงบสุขแทนที่ประชาชนจะ ไป มั่ว สุ่ม ในสิ่งที่เขินอาย ต่อตนเอง และ ต่อ สังคม เช่น เล่นการพนัน ทมิสรา หรือประพฤติเสเพลอน ๆ กลับมาใช้เวลาว่างเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือใน

ห้องสมุดซึ่งจะเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ให้ความบันเทิงและให้ความรู้ในวิทยาการใหม่ต่าง ๆ ทำให้เข้าใจวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาปรับปรุงการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มพูนรายได้ยิ่ง ๆ ขึ้น.

ห้องสมุดจะมีคุณค่าหรือมีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและสังคมสักปานใดก็ตาม แต่ถ้าไม่มีคนเข้าไปใช้ จะเป็นอภัยเพราะไม่สนใจหรือไม่ได้รับความสะดวกหรืออภัยเหตุใดก็ตาม ห้องสมุดนั้นก็ย่อมไร้คุณค่าหาประโยชน์อันใดไม่ได้ ห้องสมุดจะมีคุณค่าสามารถดำรงอยู่และดำเนินไปก็เมื่อมีผู้ให้ความสนใจ สนับสนุน ด้วยการให้ห้องสมุดเท่านั้น ฉะนั้นการที่จะพัฒนางานห้องสมุดให้เจริญก้าวหน้าจะต้องคำนึงถึงว่า จะให้ผู้เข้าห้องสมุดได้รับประโยชน์จากห้องสมุดให้มากที่สุดและก่อกำเนิดอย่างไร ซึ่งพอจะมีแนวทางที่จะกระทำได้ดังต่อไปนี้ :

๑. การประชาสัมพันธ์ และโฆษณาห้องสมุดเพื่อให้ประชาชนเข้าห้องสมุดให้มากที่สุด.

การประชาสัมพันธ์ และการโฆษณากิจการของห้องสมุดเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่งที่

ห้องสมุดจะพึงทำเพื่อให้ประชาชนรู้จักเข้าใจ เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากห้องสมุด ซึ่งจะเป็นการสร้างความสนใจและดึงดูดประชาชนให้เข้าไปใช้ห้องสมุด วิธีการประชาสัมพันธ์อาจระจิกออกมาในรูปต่าง ๆ กัน เช่น :

ก. การจัดนิทรรศการต่าง ๆ เช่น นิทรรศการวันสำคัญต่าง ๆ โบราณวัตถุ ฯลฯ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจในการอ่าน ศึกษา ค้นคว้า เพื่อหาความรู้.

ข. จัดบริการบันเทิงต่าง ๆ เพราะบริการบันเทิงต่าง ๆ ย่อมได้รับความสนใจจากประชาชนได้มาก อาจะจัดเป็นรายการภาพยนตร์ คนตรี ฯลฯ โดยมีกรมโฆษณา ให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงคุณค่าของห้องสมุดและชักชวนให้เข้าห้องสมุดด้วย ดังนั้น เป็นต้น.

ค. การทำหนังสือ รายงาน กิจการของห้องสมุด ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ผู้อ่านอยากเข้าห้องสมุด.

ง. การจัดป้ายรูดตา ใ้ควาที่ การอภิปรายเกี่ยวกับห้องสมุด.

๒. การแนะนำให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักใช้ห้องสมุดโดยถูกต้อง.

ความสำคัญของห้องสมุด

๑๓๓

บุคคลบางคนทั้ง ๆ ที่รู้ประโยชน์รู้
คุณค่าของห้องสมุดว่าเป็นอเนกประการ
และทั้ง ๆ ที่อยากจะเข้าใช้บริการของห้อง
สมุด แต่ก็มาประสบอุปสรรคคือติดขัด
ตรงที่ว่าไม่รู้จะปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อเวลา
เข้าใช้ห้องสมุด หรือบางคนก็กลัวเข้าใช้
ห้องสมุดทั้ง ๆ ที่รู้ระเบียบวิธีปฏิบัติ ย่อม
จะเกิดความผิดพลาดต่าง ๆ ได้ง่าย จึง
เป็นหน้าที่ของห้องสมุดที่จะแนะนำให้ผู้
ใช้ห้องสมุดและบุคคลทั่วไปทราบ และเข้าใจ
ในระเบียบ วิธีปฏิบัติ เช่น การยืมหนังสือ
การส่งหนังสือ มรรยาทในการใช้ห้อง
สมุด ฯลฯ เมื่อผู้ใช้ห้องสมุดมีความเข้าใจ
ในเกี่ยวกับ กิจกรรมที่เขาจะต้อง ปฏิบัติแล้ว
ห้องสมุดก็ย่อมจะดำเนินงานไปโดยความ
ราบรื่น.

๓. การให้บริการที่ สะดวก รวดเร็ว
และเป็นไปอย่างกว้างขวาง.

ห้องสมุดจะต้องให้ความสะดวกสบาย
แก่ผู้มาใช้ห้องสมุด ภายในห้องสมุดได้
รับ การตกแต่ง ประดับ ประทาสอย่าง เป็น
ระเบียบเรียบร้อย การปฏิบัติงานของห้อง
สมุดจะต้องให้ความสะดวกรวดเร็ว และ
ให้บริการ อันดีต่อผู้มาใช้ห้องสมุดทุก ๆ
คน ซึ่งย่อมจะทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดเกิด

ความ ศรัทธา และ อยากใช้ห้องสมุดมาก
ขึ้น.

บรรณารักษ์ และ เจ้าหน้าที่ ห้อง สมุด
ซึ่ง เป็นผู้ ให้ บริการ ห้อง สมุดจะ เป็น สิ่ง
สำคัญที่ทำให้ กิจกรรมห้อง สมุด ดำเนินไป
โดยเป็นผลดี และถึงกับผู้ใช้ห้องสมุด
ถึงนั้นการจะพัฒนางานห้องสมุดให้เจริญ
ก้าวหน้า สิ่งที่จะพัฒนาอันดับแรกสุด
และสำคัญที่สุดคือ ผู้ที่จะเป็นบรรณารักษ์
และ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดจะต้องมีความรู้
ความสามารถที่จะดำเนินงานของห้องสมุด
ไปได้ดีที่สุด ซึ่งนอกจากจะให้บริการ
แล้ว บุคลิกภาพของบรรณารักษ์และ
เจ้าหน้าที่ ห้องสมุดก็เป็นสิ่ง สำคัญที่จะ
ดึงดูดให้ผู้ใช้ห้องสมุดเกิดความนิยมในห้อง
สมุดนั้น ๆ ด้วย บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่
ห้องสมุดที่ดีจึง ควรจะ ปรับปรุง ตนเองให้
เป็นที่น่าสนใจเป็นต้นว่า การพูดจาไพเราะ
รุ่มรวย ให้ความเห็นใจและช่วยเหลือผู้
มาใช้บริการตามควร มีใจเยือกเย็นสุขุม ไม่
หึงหึงขี้บ่น ๆ แม้ว่าบางครั้งเราอาจจะได้
รับความไม่พอใจจากผู้มาใช้ห้องสมุด มี
ความ กระตือรือร้นที่จะให้บริการ ต่อผู้มา
ใช้ห้องสมุด ไม่แสดงความเฉื่อยชาหรือ
ความชาเย็นต่อเขา นอกจากนั้นจะต้องมี

ความรอบรู้ สนใจในงานห้องสมุด มีความคิดริเริ่มที่จะปฏิบัติงานของห้องสมุดให้เกิดผลดี และรู้จักปรับปรุงความคิดเห็นของผู้อื่นหรือคำตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์ด้วยความเต็มใจ.

๕. จัดหาหนังสือ ชอ หนังสือ และอุปกรณ์วัสดุที่มีประโยชน์ต่อการศึกษามากที่สุดเท่าที่จะทำได้.

ห้องสมุดจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อหนังสือและวัสดุที่มีประโยชน์ต่อการศึกษากันในห้องสมุด จะเจริญก้าวหน้าได้ด้วยความสนใจและสนใจมากมาเรื่อยๆ พยายามที่จะสนองความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด ห้องสมุดที่จะทำได้ให้สมุดประสงค์นั้นจะต้องใช้ทุนอย่างมากมาเรื่อยๆ ซึ่งยากแก่การปฏิบัติให้สมประสงค์ได้ เพราะห้องสมุด

มีเงินทุนอันจำกัด แต่ทั้งนี้เราก็อาจปฏิบัติวิธีอื่นได้ เช่น มีการพึ่งพิงกันระหว่างห้องสมุด มีการแลกเปลี่ยนหรือยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด และเมื่อห้องสมุดจะจัดซื้อ หนังสือเข้าห้องสมุดจะต้องเลือกเฟ้นหนังสือที่เห็นว่ามีความประโยชน์ มีคุณค่า คือ เป็นหนังสือที่ผู้อื่นนิยมอ่าน และเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านมากที่สุด.

ห้องสมุดให้ความรอบรู้ เปรื่องปราดในสรรพศิลป์วิทยาการต่าง ๆ โดยกว้างขวาง เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องพัฒนางานของห้องสมุดให้เจริญก้าวหน้าไปเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ห้องสมุดเป็นดวงประทีปส่องทางให้คนทุกคนไปสู่ความสุขและความสำเร็จในชีวิต.

การอ่านหนังสือ

เป็นงานอย่างเดียวที่ไม่มีขาดทุน ไม่มีเสมอตัว

มีแต่ กำไร แน่นนอน

REMARKS AT TLA RECEPTION

C. Walter Stone

Circumstances suggest that my remarks should be brief and informal and I should like to address you in that spirit. As some in the room know, however, from previous experience in my classes, brevity is not a long suit and, therefore, I shall confine myself strictly to text in order to guarantee completion in a reasonable time.

Before making comments on our survey work as such and raising questions with you, I do want to say that any American librarian must feel at home in Thailand, and I feel very much at home with members of the Thai Library Association. Perhaps it is because so many members of the association here today were educated abroad and, of course, many distinguished American colleagues have been guests in Thailand including Ruth Erlandson, Alice Lohrer, Margaret Rufsvold and Frances Spain. It is also because there are so many fine libraries maintained in the country including some supported by foreign agencies. And much progress is being made in development of libraries which is consistent with library goals at home.

And so I do, indeed, feel very much at home in Thailand and will confess to being impressed with the fact that the only unfriendly thing I have discovered to date in Thailand has been the chili pepper at lunch

(which seems to have developed a marked antipathy for a certain visiting librarian from Pittsburgh). But the chili pepper aside, I know that stronger bonds than ever should grow with the years between Thai and American librarianship.

As for my comments on the survey of library development we have been doing, they must be regarded as completely unofficial and as representing only personal opinions at this time. Also, I must reserve the right to change my mind because I have many reports to study when I get home which may add new information. Also, I do not speak for US/AID or even for my colleagues today, but simply as one professional to another concerning libraries. Some comments on textbooks needed will come later, for example, in recommendations for curriculum materials projects, and programs which are needed in the sciences. But today I should like to refer to libraries only, and I should like to put my main points in question from partly because the answers do not seem to me entirely clear and partly because they are questions with which TLA is concerned.

1. First, respecting library education--where are the librarians needed going to come from and where will they be trained? It is to be hoped, of course, that there will be many

fellowships provided for foreign study, but I believe the main burden of responsibility rests with the Thai. I doubt if the answer is more schools of librarianship but rather the strengthening of those already operating with the giving of greater emphasis to Master's degree programs and, in particular, permitting library science teachers to do teaching jobs on a full-time basis. (One should not run both a library and teach library science. In the long run both jobs will suffer; here, I speak from experience).

2. Next, several questions for school librarians (and school officers):

A. Can and should ways be found to give more scheduled time for library use by students, especially on the secondary level?

B. Is there a danger that in the future--unless there are changes now--there may grow up a separate audiovisual center program which could compromise the possibility of maintaining an "instructional materials center" approach, that approach necessary to serve the changing methods of instruction and study which are gradually being introduced and adopted?

C. Can we hope that the library program to be developed for the new Comprehensive School Project may be given special support, staff and

resources and be able then to serve as pilot demonstrations of what truly fine library programs can achieve?

D. Is there not some better way to finance school library operations than with the present fee system which in so many cases leads to unstable and indefinite budgets?

E. And, speaking of budgets, for a school or any other kind of a library, can it be hoped that there will be set and approved nationally some minimum quantitative standards which may become goals which are accepted widely and upon which budget requests may be based?

3. As for public libraries, can they be expected to grow and provide needed services so long as their staffs have such low civil service ratings? Also, unless the resources and work of the public libraries are tied more specifically to meeting the needs of children, farmers, and other workers et al, are they likely at the Amphur level to be much more than a limited resource for teachers, a few officials and those who happen to be in the vicinity of the official building and drop in? Is it possible that public libraries in the future might in

Remarks At TLA Reception

๑๓๖

Thailand serve well in some instances as libraries for schools also in rural areas, assuming a suitable building were available so that both adults and children could use it without interfering with each other? And, on this same point, might it be wise for the future to encourage more the performance of the library function without stressing type of library? That is, could not school, college and public libraries work together more to help meet the library needs of those who can use them wisely, helping each other from time to time through loans and by finding ways to so support library service that sometimes stronger, cooperative library units might be developed in place of weak, separate school, public and other agencies? Finally, until there are more instances in which there is a measure of local responsibility for public library development, is it likely that strong public library interests can be developed?

4. Here are several questions about university libraries:

A. Can there be more cooperation among libraries, especially in the Bangkok area? Could the National Education Council encourage coordinated acquisition of materials in some way to help prevent future expensive duplication of high-priced resources? Looking toward the expan-

sion of graduate level study, is it not mandatory that all library resources be studied and regarded more or less as a common reservoir if there is to be made available a sufficient number and quality of library materials needed for graduate study and research?

B. Also, should librarians take leadership in special fields such as science, medicine and technology by providing adequate numbers of expensive texts and through setting up textbook rental collections such as is now being developed at Kasetsart and is being considered at the Chiang Mai Medical School?

C. And to repeat a point applicable to three universities, can we hope that soon library science teaching will be regarded as a full-time job and that librarians will be freed to manage their libraries (while retaining faculty rank)?

5. Respecting special librarians, is there a danger that some live and work in splendid isolation and do not serve as well as they might? Are there too many separate library agencies serving governmental units without coordination and competing for scarce funds through their separate

agency requests? Would it be helpful if a way were found to bring special librarians together as a group more frequently and regularly to discuss common concerns and do needed planning?

6. The leadership and work of the Thai Library Association stands out to any visitor, and one can only be very grateful for all the association has done in training, development of bibliographic services, institution of a professional sense, recruitment, conduct of special studies, etc. Yet, might it be well in the future to look more and more to the National Library for provision of necessary national services, cards, preparation of bibliographic tools, etc. and focus TLA attention chiefly on standards, upgrading of the profession (there will have to be some day a reworking of the civil service code by whatever means is required), and advisory functions. I do not mean that any activity now underway is inappropriate: I just wonder how much one organization can do and whether there would be some effective way of placing responsibility for service tasks where ultimately it must go? (Parenthetically, until the depository law is rewritten, it is difficult to see how true bibliographic control and a national catalog can actually be achieved. The present printing law needs changing).

7. Finally, a number of general questions--

A. Since the needs of Thai librarianship appear to have been well considered and proposed in a five-year plan for 1967-71, although this plan has not yet been approved, would it be desirable now to seek help in mounting a national study of Thai library development and use to undergird these proposals with additional evidence? I should think foreign agency help might be available. Consultants could certainly be recruited from the U.S. to help, and a very valuable report could be produced on the basis of which a national program of library development and support might be sought.

B. Is it possible that growing out of the present Library Development Committee's good work in the Ministry of Education, there should come a new library division responsible for helping to develop all types of library service? Perhaps such a division should also encompass the full range of educational communication, library and information services and thus incorporate audiovisual and other related activities. Then provision of educational materials could be

considered in the round and planning be done appropriately to insure the balance needed among all types of materials. I would not see such a division as the sole authority, but rather as an agency with advisors working in each field of librarianship with some funds available for publication of guidelines, support of training activities, and the conduct of research and sponsorship of experimentation. Also, it would be hoped that special funds would be granted to support a national effort which would be channeled through such a unit.

- C. As for the old dilemma, the chicken or the egg question, i.e. which comes first, improved teaching methods which then require library improvement, or improved libraries which then encourage improved instruction, the answer here is clear. Until the libraries are greatly strengthened in most schools, good teaching will be a difficult struggle. (Also, of course, there needs to be major study of the examination system and its effect, both upon teaching and library development).

- D. On the subject of books in English, some libraries have many, some have few; some librarians favor more translations and more use of books in Thai, others argue differently. Granting it is not an either-or question, will something important be lost in the way of international connections if the use of books in English and other foreign languages is played down?

- E. Next, may I ask of all concerned this question: Can it be hoped that in the future, all book programs including authorship and production will take more into account the role of libraries in distribution, the changing methods of instruction with emphasis being placed upon individual use of a broad range of materials in libraries, and the fact that increasingly in all areas and on all levels of education in Thailand, as elsewhere, the record of progress to be achieved will depend upon the adequacy of library and information services available. Performance of the library function wisely and well is mandatory for all Thailand and the national

growth will depend importantly upon the size of the investment made now in library development generally.

These then are some of the questions I have today. There probably

will be more tomorrow. Meanwhile, may I say for myself and colleagues for your hospitality and kindness to the survey team, the only three words of Thai which I have been taught and practiced "Kob Koon Mahg".

๑. แม่นมีความรู้เพียง
ผิวปากคนชู้
หัวเหวนคำเมืองตรู
ทองบรอรบพน

สัพพัญญู
หอนขัน
ดาโลก
หอนแก้วมศรี.

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี

(สรุปความจากบทความภาษาอังกฤษ)

ข้อสังเกตเรื่องห้องสมุด

ซี. วอลเตอร์ สโตน

ข้อสังเกตบางประการในเรื่องห้องสมุดของประเทศไทย สรุปได้ดังต่อไปนี้:

๑. เกี่ยวกับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

เพื่อให้วิชาได้เจริญรุดหน้า ควรจะมีทุนเพื่อที่จะให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสไปศึกษา ณ ต่างประเทศเพิ่มเติม และครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ควรมีเวลาสอนเต็มที่.

๒. ครูบรรณารักษ์และครู

ก. ควรให้นักเรียนได้มีการวางสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดให้มาก โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยม.

ข. ควรวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่อง "ศูนย์ไลบรารีคัลออฟกรณ" ที่จะขยายตัวขึ้น เพราะจะทำให้ขัดกับ "ศูนย์วัสดุการศึกษา."

ค. ควรวางแผนดำเนินงานห้องสมุด

ให้ดี และมีตัวอย่างห้องสมุดที่ระบอบสังคมให้เห็นประโยชน์อย่างแท้จริง.

ง. ควรให้งบประมาณสนับสนุนห้องสมุดโรงเรียน มากกว่าที่จะเก็บจากค่าบำรุง.

จ. ในเรื่องงบประมาณสำหรับโรงเรียนหรือห้องสมุดอื่น ๆ ควรจะมีมาตรฐานขั้นต่ำไว้ในระเบียบข้อบังคับ.

๓. ห้องสมุดประชาชน

ควรได้รับการสนับสนุนเพราะจำเป็นต่องานตลอดไป แต่ควรพึงเล็งในเรื่องเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ให้ได้รับมากขึ้น และเพื่อเป็นเกียรติภูมิของท้องถิ่นอย่างหนึ่งไม่ควรให้ห้องสมุดประชาชนน้อยไป จะเป็นผลเสียได้.

๔. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

๑. ควรมีการร่วมมือกันในระหว่างห้องสมุด โดยเฉพาะในจังหวัดพระนคร สภาการศึกษา ฯ ควรเป็นผู้ให้การสนับสนุน

สนนการจัดหาหนังสือ ฯลฯ เพื่อเป็นการ
ประหยัด การศึกษาชั้นมัธยมศึกษา
ห้องสมุดจะเป็นปัจจัยสำคัญควรให้การ
สนับสนุนให้มากขึ้น.

๒. บรรณารักษ์ควรจัดหาหนังสือ
และอุปกรณ์ในเรื่องความรู้เฉพาะวิชาไว้
การให้บริการเข้าหนังสือ ฯลฯ จะเป็น
ประโยชน์มาก.

๓. ครูอาจารย์ที่สอนวิชานั้น ควรทำ
งานด้านการสอนเต็มที่ ควรว่างงาน
ที่งานห้องสมุด.

๕. ห้องสมุดเฉพาะ

การมีห้องสมุดเฉพาะในองค์การ
สถาบันของรัฐแยกกันอยู่อาจทำให้บริการ
ไม่ดีพอ ถ้าบรรณารักษ์ของห้องสมุด
เฉพาะได้มีความร่วมมือซึ่งกันและกันให้
มากอาจให้บริการดีขึ้น.

๖. สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยให้
ความร่วมมือในการอบรมให้ความรู้วิชา
นี้ และการทำบรรณานุกรม ฯลฯ และ
ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ห้องสมุดแห่งชาติ

บริการที่จำเป็นสำหรับผู้ใช้ประชาชน
มากในกิจการห้องสมุด.

๗. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

๑. โครงการระยะยาวของสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ค.ศ. ๑๙๖๗-
๗๑) ที่ควรต้องพิจารณาต่างประเทศให้
ความช่วยเหลือสนับสนุน.

๒. คณะกรรมการส่งเสริมห้อง
สมุด, กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริม
ในแง่ต่าง ๆ ให้มากขึ้น.

๓. ปัญหาการปรับปรุงการสอนให้
หรือการสนับสนุนห้องสมุด ควรให้ทำไป
พร้อม ๆ กัน.

๔. ปัญหาการแปลหนังสือภาษาต่าง
ประเทศเป็นไทย เพื่อให้มีหนังสือมากขึ้น
ในการบริการ อาจมีผลเสียในการติดต่อ
สื่อสารระดับชาติเรื่องภาษา.

๕. ปัญหาเรื่องผู้แต่ง, การตีพิมพ์
จะขึ้นอยู่กับกิจการห้องสมุดมากขึ้นทุก ๆ
ปี เพราะเป็นระยะเวลาที่กำลังพัฒนา.

ดำรง เพ็ชรพลาย

แผนการก่อสร้างห้องสมุดมหาวิทยาลัย

คำกร่าว เพ็ชรพลาย

เมื่อเราย้อนคึกมองไปในอดีตแล้วหวน
กลั้มมาคึกในปัจุบัน เราจะเห็นคึกอย่างชัด
เจนแจ่มแจ้งถึงการ วิวัฒนาการในการก่อ
สร้างอาคารบ้านเรือน ซึ่งคึกมีการเปลี่ยนแปลง
เรื่อยมาคึกเป็นอนันตมาก บ้านที่อยัอาศัย
อาคารสถานทต่างๆ เหล่านันคึกมิใช้วิศก
ในการก่อสร้างง่าย ๆ เท่าที่หะหาได้ การ
ก่อสร้างใช้วิธีการง่าย ๆ ปร่างเป็นไป
เพือเพียงการพำนัก หรือใช้ในกิจการ
อย่างหนึ่งอย่างคึกเท่านั้น เมื่อเวลาล่วง
ไป การก่อสร้างคึกอยัเปลี่ยนไป วิศกที่
ใช้ก่อสร้างคึกเปลี่ยนแปลงไป มีเพิ่มเติม
มากอย่างชัน โภยเหตุทความเจริญใน
คึกต่าง ๆ เช่น สังคม วัฒนธรรม ทาง
วิชาการ ทางวิทยาศาสตร์ และอื่น ๆ อีก
มากมายหลายอย่าง ได้เข้ามามีอิทธิพล
ในการนี้ ก่อปรทังความเจริญรุ่งเรืองของ
ประเทศบ้านเมืองมีมากเข้า มีการติดคึก
กับประเทศบ้านไกลคึกเคียง หรือไกลออกไป
ซึ่ง ทำให้ความเจริญ และ วัฒนธรรมจาก
ภายนอกเข้ามาร่วมด้วย ทำให้การก่อ
สร้างอาคารบ้านเรือนเจริญมากชัน วิศก

ในการก่อสร้าง กลายคึกเป็นชันคึกแข็งแรง มี
คอนกรีตและคอนกรีตเสริมเหล็ก หรือ
วิศกอื่นใดที่คึกคึกประคึกฐิชน มาใหม่ ๆ
อาคารบ้านเรือนในชันคึกชันคึกเยว กลาย
คึกเป็นหลายชัน วิศกการก่อสร้างซึ่งคึก
ง่าย ๆ กลายคึกเป็นวิศกการให้ญุคชัน มี
การคึกษาเลาเรียนการก่อสร้างกณทเรียก
สถาปัตยกรรม ทฤษฎีในวิศกการณมีใหม่
ชัน เจริญชัน มากชันทกท การก่อสร้าง
จึงเจริญ อาคารบ้านเรือนคึกทณดาวรชัน
สวยงามชัน สะดวกสบาย คึกคึกสนของ
ความคึกต้องการของ มนษย์เราคึกคึกมากชัน
คึกนัปร่างอาคารจึงวิวัฒนาการไปอย่าง
มากมาย นันคึกเหตุหนึ่งทเข้ามาเกยว
ข้องกับการ ก่อสร้างอาคาร ห้องสมุดทหะ
วางแผนคึกไป.

แม้ความเจริญทางคึกัน อาคารโดย
เฉพาะมีมากมายชันคึก เมื่อมากทางคึกัน
วิศกการห้องสมุด ความเจริญวิวัฒนา
การคึกมีมากชันนัน ห้องสมุดในอดีตคึก
มากคึกเพียงแต่ห้องเกยหนังสือ อย่างคึก
คึกคึกเพียงห้องอ่านหนังสือ มีคึกคึกแลคึก

เพียงคอยควบคุมไม่ให้หนังสือสูญหาย มีการให้หีบห่อออกไปใช้ภายนอก แต่ระเบียบการยังไม่มีเรียบร้อยนัก ห้องสมุดเองก็เพียงเขียนทแคบๆ มุมใดมุมหนึ่งของห้องใหญ่ ไม่น่าจะไม่ชวนให้ไปใช้ ทั้งนี้โดยเหตุที่การศึกษายังไม่เจริญพอและแพร่หลายเช่นในปัจจุบัน ผู้ต้องการใช้ห้องสมุดจึงมีน้อย กิจกรรมห้องสมุดไม่กว้างขวาง ผู้ดำเนินงานไม่มีมาก เมื่อมีความเจริญก้าวหน้าในทางการศึกษามากขึ้น ผู้ต้องการใช้ห้องสมุด就多มากขึ้น และกิจกรรมก็ต้องขยายมากขึ้น ความเข้าใจที่มีต่อห้องสมุด เปลี่ยนแปลงไปเป็นห้องสมุดที่เป็นสถานรวบรวมวิชาการทุกแขนงเข้าไว้สะดวกสหายในการที่จะแสวงหาความรู้ทุกอย่างเป็นมหาวิทยาลัยของผู้สนใจใคร่ศึกษา นอกจากนั้นผู้คนกลายเป็นบรรณารักษ์ ผู้มีความรู้ในวิชาการให้ความสะดวกสหายแก่ผู้ใช้ โดยมีบริการอย่างพร้อมเพียง ห้องสมุดจึงเป็นที่ต้องการ มีผู้มาใช้มาก บริการจะต้องดีขึ้น ให้ทยอยเพิ่มเติม โดยเหตุที่มีผู้มาศึกษา มาค้นหาความรู้เพิ่มเติม มาถามปัญหา ดังนั้น บรรณารักษ์ซึ่งเป็นผู้ให้บริการ รับผิดชอบในห้องสมุด ควร

มีความรู้เพิ่มเติมขึ้น จึงต้องมีการศึกษาเล่าเรียนในวิชาชีพพิเศษออกไปจากความวิเศษ เพื่อให้ทำเนิงานในห้องสมุดให้เป็นที่เรียบร้อยถูกต้องการ แทนที่จะดำเนินการไปเช่นในอดีตตามสามัญสำนึกและความชำนาญชำนาญ เป็นการดำเนินการโดยมีเทคนิค มีหลักการทางวิชาการมากขึ้น วิชาการนั้นก็คือ วิชาบรรณารักษศาสตร์ในปัจจุบัน ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า วิชาการทางห้องสมุดก็เจริญขึ้น บริการก็มีมากขึ้น บริการที่ใหม่ทั้งหนังสือและอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา และบริการอื่น ๆ ซึ่งเป็นของใหม่ขึ้น นับเป็นอีกเหตุหนึ่ง ซึ่งจะต้องนำมาใช้ในการวางแผนการก่อสร้างห้องสมุด.

แต่ในแง่ของการวางแผนก่อสร้างห้องสมุดที่จะกล่าวถึงนี้ เป็นการวางแผนห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ดังนั้นในการวางแผนก่อสร้าง จำจะต้องมีเอกสารหนึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องก็คือ นโยบายและโครงการของมหาวิทยาลัย การที่จะให้อาคารห้องสมุดของมหาวิทยาลัยได้บรรลุถึงจุดหมายอันดีบริการดี จะต้องมีการก่อสร้างที่มีการวางแผนเข้ากันให้ถูกต้องกับนโยบายและโครงการของมหาวิทยาลัยด้วยคืออย่างหนึ่ง.

แผนการจัดสร้างห้องสมุดมหาวิทยาลัย

๑๕๕

ดังนั้น ในการก่อสร้างห้องสมุดมหาวิทยาลัย
กรรมการชนเพื่อปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้
มีข้อเสนอแนะและนำขึ้นมาพิจารณาตกลง
ทุกมุม คณะกรรมการนั้นควรต้องมีชน
โดยรวมฝ่ายต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ๓ ฝ่าย
คือ :

๑. ฝ่ายทางมหาวิทยาลัย.

๒. ฝ่ายทางห้องสมุด คือ ทางฝ่าย
บรรณารักษ์.

๓. ฝ่ายทางสถาปนิก.

ความสำคัญทางฝ่ายมหาวิทยาลัยนั้น
เป็นฝ่ายที่จะให้แนวนโยบายทางด้านการ
ศึกษาและด้านธุรการ.

ทางฝ่ายด้านการศึกษา มีวิธีการที่ดี
เป็น หัวหนาร่วม ด้วย คณะที่ คณะ ต่าง ๆ
(หรืออาจส่งผู้แทนก็ได้) ฝ่ายนี้จะเป็นผู้
มาให้ความเห็นในเรื่อง นโยบาย และการ
ดำเนินงานของคณะ จะเป็นโครงการ
ระยะสั้น หรือ ระยะยาว ของ มหาวิทยาลัย
เป็น เครื่อง ใหั กรรมการวางแผนการ
ก่อสร้างได้ทราบเป็นแนวกว้าง ๆ ในสิ่ง
ที่จะ ต้อง จัดทำ และในสิ่งที่ จะ จัดขึ้นภาย
หน้า และในส่วนคณะต่าง ๆ นั้น จะมา
ชี้แจงให้ทราบความประสงค์และความมุ่ง
หมายในการ ดำเนินการ สอน ของ แต่ละ

คณะในทาง ด้านวิชาการและเจตมุ่งหมาย.

ดังตัวอย่างที่จะแสดงให้เห็นได้ เช่น
ความมุ่งหมายของ มหาวิทยาลัย อาจจะมี
ข้อห้องสมุดได้ เป็นต้นว่า :

๑. ต้องการ เพียง แต่ให้ เป็น เพียงที่
รวบรวมความรู้และความคิดซึ่งได้แก่หนังสือ
และอุปกรณ์ต่าง ๆ หรือ,

๒. เพื่อ ต้องการให้ ร่วม มือ ใน การ
สอน หรือ,

๓. เพื่อ ต้องการให้ ร่วม มือ ใน การ
ศึกษาค้นคว้า หรือ,

๔. เพื่อ ต้องการให้ มีการขยายบริ-
การและสาขาออกไป หรือ,

๕. รวมกันหลาย ๆ อย่าง.

ตัวอย่างนี้เห็นได้ว่าจะจะเป็นเหตุให้การ
วางแผนของ ห้อง สุ่มดเปลี่ยนแปลงไป
หรือ มีหน้าที่ ต้องเตรียม เพื่อ สนอง ความ
ต้องการนั้น ๆ ให้ได้ตามจุดหมาย.

นอกจาก นั้น นโยบาย ต่าง ๆ เกี่ยวกับ
การศึกษา ก็เป็นข้อคิดเห็นที่มามีอิทธิพล
ต่อการวางแผนการจัดสร้างห้องสมุดด้วย
เช่น :

๑. นโยบาย จะขยาย การศึกษาโดย
เพิ่ม ปริมาณผู้ เข้า ศึกษา ให้ มากขึ้น
จำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่าง รวดเร็ว ทำให้ ห้อง

สมุด จะต้อง จัดบริการ ล่วงหน้า เพื่อสนองความต้องการให้ทันต่อกาลและเทศะ.

๒. นโยบาย การ ขยาย การ ศึกษา โดยการเพิ่มวิชาเฉพาะอย่างขึ้นให้ทันเหตุการณ์ของ โลก การเพิ่มคณะวิชาขึ้นเพิ่มสถาบัน หรือโรงเรียนวิชาชีพเฉพาะอย่างขึ้นในมหาวิทยาลัย เป็นผลที่จะกระทัอน มาถึง การ วาง แผน ห้อง สมุด เพราะการทราบการล้งล่วงหน้าตามโครงการ ระยะยาว ของมหาวิทยาลัย ทำให้มีการเตรียมล่วงหน้าได้ทัน.

๓. นโยบายที่จะใช้วิธีสอนใหม่ ๆ ที่จะมีอิทธิพลมาถึงห้องสมุด เช่น ต้องใช้เวลามากขึ้นกว่า มาเตรียมตัวจัดอุปกรณ์ และหนังสือในห้องสมุด ทำให้จะต้องจัดเตรียมสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ฯลฯ ตามความต้องการของคณะหรือแผนกวิชาในคณะนั้น ๆ.

๔. จะมีนโยบายไปทางใด ของ คณะ และมุ่งลงเฉพาะการศึกษาค้นคว้า มากน้อยเพียงใด นโยบายที่มีไปทางการศึกษาค้นคว้าก็เช่นกัน ห้องสมุดจะต้องเตรียมพร้อมสำหรับให้ บริการ ในที่นั้น อาจมีการเตรียมการในบ้านเก็บ รวบรวมวารสารทางวิชาการ จัดหาและรวบรวมเอกสาร จุลสาร อุปกรณ์โสตทัศนอื่น ๆ หรือ การ เตรียม การ สำหรับ การ ทดสอบ

ยืมวัสดุ แยกการยืมระหว่างห้องสมุด (Interlibrary loan) กับห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ไว้ล่วงหน้า.

นโยบายเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการวางแผนการก่อสร้างห้องสมุดเป็นอันมาก.

ทางฝ่ายวิชาการ ซึ่งได้แก่ฝ่ายการเงิน และงานทางวิชาการที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้ทราบและรู้ถึงวิธีที่จะดำเนินงานในการก่อสร้าง การทำสัญญาก่อสร้าง การเงิน การเบิกจ่าย การตั้งจำนวน การเสนอฎีกาตั้งจ่ายหรือเบิกเงิน การทำงบประมาณ จัดหาเงินมาก่อสร้าง เพราะวิธีการเหล่านี้เป็นทางแง่เทคนิค ทางฝ่ายการคลังที่จำเป็นจะต้องทราบ มีฉะนั้นการดำเนินงานก่อสร้างอาจมีอุปสรรคได้.

และนอกจากนี้ ทางฝ่ายมหาวิทยาลัย จะต้องชี้แจงให้ทราบถึงแผนผัง ทำเล ที่ตั้งทางและภูมิประเทศของมหาวิทยาลัย ให้ทราบ เพื่อจะได้ทราบถึงฐานะในปัจจุบัน และในอนาคตข้างหน้าที่จะขยายอาณาเขตมหาวิทยาลัยออกไปเพื่อให้ทราบประกอบการศึกษาในการก่อสร้าง การทราบแผนผังของมหาวิทยาลัย นี้ มีความจำเป็นยิ่งเพราะจะได้เป็นแนว ความคิดในการเลือกจุดที่ตั้งของอาคารห้องสมุดของมหาวิทยาลัย.

นโยบายอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นปัญหา

แผนการจัดสร้างห้องสมุดมหาวิทยาลัย

๑๔๓

ที่จะต้องนำมาถ่วงดุลก็คือ นโยบายที่จะกำหนดแบบของห้องสมุดว่าจะเป็นชนิด:

๑. แบบรวมเข้าเป็นศูนย์ (Centralization) หรือ,

๒. แบบกระจายออกเป็น หน่วยย่อย (Decentralization).

นโยบายนี้เป็นหลักใหญ่ เพราะเหตุว่าแผนการจัดวางรูปร่างนั้น ผิด แปร จากกันมาก.

นโยบายแบบรวมเข้าเป็นศูนย์นั้น เป็นนโยบายที่ศูนย์กลางการทำงานอยู่แห่งเดียว และทำงานร่วมกัน.

ส่วนแบบกระจายออกเป็น หน่วยย่อยนั้น การดำเนินงานกระจายแยกกันทำต่างคนต่างทำ.

จึงเห็นได้ว่า แบบรวมเข้าเป็นศูนย์นั้น ทำให้เปิดองสถาน ที่ กำลังคน แรงงาน และทรัพย์สินน้อย เพราะมีศูนย์กลางสั่งหนึ่งสื่อ จัดหมู่หนังสือ ทำบัตรรายการ รวมอยู่แห่งเดียว ซึ่งทำให้ :

๑. ทุนแรงงาน.

๒. สะดวกในการทำงาน.

๓. ทุนรายจ่าย.

๔. ควบคุมง่าย.

๕. สามารถรวบรวมบัตรรายการเข้าทำเป็นสหบัญทรวง่าย.

แบบกระจายออกเป็นหน่วยย่อยนั้นแม้

มีข้อข้อที่ทำให้หนังสือพิเศษ แคละวิชา ไปอยู่ตามคณะใกล้ชิดกับผู้ใช้ก็ตาม แต่ก็ทำให้สิ้นเปลืองมาก กว่า ใน หลาย ๆ ด้าน เป็นไปในทางตรงข้ามกับแบบรวมเข้าเป็นศูนย์ที่กล่าวมา.

เมื่อได้ทราบถึงปัญหา และ นโยบายต่าง ๆ ทางฝ่ายมหาวิทยาลัยแล้ว ฝ่ายทางห้องสมุดคือบรรณารักษ์กับฝ่ายสถาปนิกจะร่วมกันพิจารณาวางแผนให้ตรงกับนโยบาย และให้เข้ากันประสานกันทั้งสองฝ่ายทั้งในแง่วิชาการห้องสมุด และทางด้านสถาปัตยกรรม.

แต่หลักเกณฑ์ที่ควร จะ ได้ ยึดถือ ไว้กว้าง ๆ มีดังนี้ :

๑. ต้องให้มีหลักทางสถาปัตยกรรมภายนอกให้เป็นที่สะดุดตา น่าชม มีลักษณะเด่นพอควร และให้มีวัสดุก่อสร้างที่เหมาะสม.

วัสดุก่อสร้างนั้นควรพิจารณาร่วมกันทั้งสองฝ่าย ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุที่มีราคาแพงไปเช่น หินอ่อน เป็นต้น.

๒. อาคารต้อง มีลักษณะชวนเชิญชวน ทำให้ผู้เห็นเกิดความพอใจที่จะเข้าไปใช้ห้องสมุด.

๓. ไม่ควรลงทุนในการก่อสร้างแพงมากเกินไป.

๔. ไม่ให้การก่อสร้างแล้วทำให้ต้องเสียค่าดูแลรักษามีราคาแพงเกินไป.

๕. ต้องให้มีการขยายตัวได้ และให้มีการเปลี่ยนแปลงภายในได้ง่าย.

๖. อาคารที่ออกแบบต้องไม่ให้เสียเนื้อที่ไปในทางไม่จำเป็นมากนัก.

๗. ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมภายใน ทิศทางลมให้ดี.

๘. ให้มีการติดต่อใกล้ชิด.

๙. ให้รปลักษณะเข้ากับอาคารอื่น ๆ ใกล้เคียงได้.

๑๐. ให้มีสถานที่อ่านหนังสือกลางแจ้ง ขอนสำหรับการเป็นกันเองซึ่งจะชวนเชิญการเข้าไปใช้ห้องสมุดได้มาก.

โดยให้ฝ่ายบรรณารักษ์ดูแลในการวางแผนต่อไปนี้ คือ :

๑. การจัดแผนภายในห้องสมุดทั่วไป.

๒. การจัดทำให้มีส่วนสัมพันธ์ในการบริหาร.

๓. ความต้องการเนื้อหาสำหรับผู้อ่านและหนังสือ.

๔. ความต้องการในเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้.

๕. ส่วนที่จะรวมหนังสือและชนิดของหนังสือไว้.

๖. แผนของบริการเป็นพิเศษเฉพาะ. และส่วนฝ่ายสถาปนิก จะต้องให้ความช่วยเหลือในแง่ต่าง ๆ ต่อไปนี้ :

๑. ช่วยในการวางแผนภายในในแง่เทคนิค.

๒. ให้ความเห็นเรื่องวัสดุที่จะใช้ก่อสร้างและวิธีก่อสร้าง.

๓. ออกแบบภายนอกอาคาร.

๔. จัดแผนส่วนทำงาน.

๕. ให้การประเมินราคาก่อสร้าง.

๖. ร่วมมือในการจัดการประกวดราคา.

๗. ทำสัญญาและคุมการก่อสร้าง.

เมื่อได้ตกลงกันอย่างไร โดยข้อเสนอแนะของแต่ละฝ่ายแล้วจึงร่วมมือในรายละเอียดต่อไป ตลอดจนการร่างแบบแปลนกระจำนวนเงินงบประมาณ เพื่อยื่นเสนอขออนุมัติต่อไป.

เอกสาร :

1. Hanley, E.R. : College and university buildings. A.L.A., 1939.

2. Rurchard, J.E., C.W. David and J.P. Boyd : Planning the university library building. Princeton University Press, 1949.

3. Wilson, L.R. and F.M. Tanber : The University Library, 2nd. ed., Columbia University Press, 1956.

บทบรรณาธิการ

“เป็นชื่อของคนที่ชอบสอนคน”

“ชื่อของคนที่ชอบสอนคน” นั้นเป็นพระราชดำริ ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทาน เป็นชื่อ “ปัญหาพระหมี” ครองงานอุทิศถวายแด่เบญจมาศพิตร สำหรับท่านเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ซึ่งเป็นสมณานามที่เหมะสมที่สุด สำหรับท่านเจ้าพระยาพระเสด็จ ฯ เพราะเหตุว่าท่านเจ้าพระยาพระเสด็จ ฯ เป็นบุคคลที่ประพฤติตนเหมาะสมแล้ว สอนบุคคลอื่นให้ประพฤติปฏิบัติตาม เป็นครูที่ดีของศิษยานุศิษย์ ทั้งหลายทั้งปวงกอปรด้วยเมตตาการุณยอยากให้ผู้ได้รับคำสั่งสอนเป็นคนดี มีสมบัติของผู้ดี ให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปในภายภาคหน้า อบรมให้รู้ในเรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การรักษามารยาทอันดีงามการวางตนให้เหมาะสม สงวณแผ่แผ่ ให้จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ ด้วยวิธีการสอนต่าง ๆ ในโอกาสที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่อง การแสดงสุนทรพจน์, ปาฐกถา เล็คเชอร์สอน คีฬมพ์เป็น

คำพจน์หรือ หนังสือใช้สำหรับสอน หรืออ่าน หรือพิมพ์แจก ตลอดจนแม้กระทั่งบทเพลงปลุกใจ หรือเพลงที่ใช้ร้องในโอกาสต่าง ๆ.

นับได้ว่าเมื่อมีโอกาสแล้วท่านเจ้าพระยาพระเสด็จ ฯ จะใช้โอกาสนั้น ๆ อบรมสั่งสอน และการสอนของท่านเจ้าพระยาพระเสด็จ ฯ นั้นเป็นธรรมกา ๆ ไม่ยุ่งยากมากมาย พอให้ผู้ฟังจะคิดและปฏิบัติตามได้อย่างง่าย ๆ ก็จะเห็นจากตัวอย่างในการแสดงสุนทรพจน์แก่ลูกเสือกองหนึ่งในวันที่ได้รับเหรียญพระราชทานเป็นเครื่องหมายพระลภ ก็คงดีข้อความตอนหนึ่งมาแสดงให้ประจักษ์ดังนี้ :

“.... เหรียญนี้ให้ใช้ร้อยสายสร้อยหรือด้ายผูกคอได้ตลอดเวลา ถ้าสรวมเสื้อชั้นนอกก็ควรให้เหรียญโผล่ ออกมาข้างนอก เพราะเหรียญนี้เป็นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน ควรนับถือเป็นเสมือน เครื่องรางอันสำคัญอย่างหนึ่งดังนี้ นักเรียนก็จงถือตามข้อที่แนะนำไว้

และให้ เห็นว่าเป็น ของสำคัญ ที่ต้อง รักษา
และขอกล่าวซ้ำอีกทีหนึ่งว่าเมื่อเห็นเหรียญ
หรือจับต้องเข้าแล้ว ให้คิดว่าเราได้พระ
ราชทานเพราะคุณความดีที่ได้ประพฤติมา
และจงเตือนใจตนเองว่าเราจะไม่ประพฤติ
ชั่วต้องทำความดีอยู่เสมอ และถ้าจะมี
อะไรมาชัก ใจเราให้ประพฤติความชั่วอัน
มีลักษณะแห่งโลกเสียแล้ว ให้เอามือจับ
เหรียญที่ระกุกัน แล้วตั้งใจบังคับตนเอง
ให้เป็นเครื่องห้ามไว้อย่าให้ประพฤติ ความ
ชั่วนั้นจงได้

ในเรื่องการสอนเด็กเซอร์ นั้นตัวอย่าง
อันใดก็แก่เรื่อง "จรรยาแพทย์" ซึ่งแสดง
แก่นักเรียนแพทย์โรงเรียนราชแพทยาลัย
อันท่านเจ้าพระยาพระเสด็จฯ เอาใจใส่เป็น
พิเศษ นอกเหนือไปจากเป็นผู้บังคับบัญชา
ชั้นสูงโดยออกสภาระไปสอนด้วยตนเองใน
เรื่อง ศีลธรรมและจรรยา อันทำให้
นักเรียนแพทย์ ทั้งเคารพและยำเกรง
เป็นอย่างมาก คำสอนนั้นต่อมาดัดพิมพ์เป็น
ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ จากสังกัดท่าน
ขุนทดไว้ การที่เรียกหนังสือการอบรมนี้
ว่า "จรรยาแพทย์" ก็เพราะท่านเจ้า
พระยาพระเสด็จฯ ได้นำธรรมะมาสอน
บรรยายแก่นักเรียนแพทย์ในเรื่องธรรมที่
แพทย์ควรจะทรงรักษาไว้ และเป็นธรรม

อันเป็นคุณลักษณะที่กตเหมาะสมควรสำหรับ
ผู้ที่จะเป็นแพทย์ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะ
แพทย์เป็นบุคคลผู้ซึ่งผจญกับของพองพองอาศัย
ในยามเจ็บไข้ภัยภัย จึงควรที่แพทย์จะ
ให้รู้จักและเข้าใจ และประพฤติปฏิบัติ
ความจริง บุคคลอื่นก็อาจ นำ ไป ใช้ เป็น
เครื่องยกเหนียวไต่เชือกเดียวกัน ดังยกมา
แสดงต่อไปนี้ :

"กรรมที่จะให้เป็นแพทย์วิชา
วิชาแพทย์เป็นวิชาที่จะเรียนหรือทำ
การในหน้าที่ตามวิชานั้นให้กิจได้ด้วยยาก
เพราะเหตุ ๒ ประการคือ ๑. การในหน้าที่
แพทย์ เป็นการที่ต้องออกทนต่อสิ่งที่ไม่พึง
ใจพึงตาอยู่ ตลอดกาลทุกเมื่อ การใน
หน้าที่ตนเองเป็นเครื่องชักชวนที่จะให้
ผู้เรียนหรือผู้ทำนั้นยอมทนอยู่เป็นปกติ
๒. การในหน้าที่แพทย์เป็นการลัดขังและ
ละเอียด ซึ่งบางสิ่งบางอย่างแม้แต่จะถูก
ต้องด้วยมือหรือเห็นด้วยตาไม่ได้ก็มี การ
ในหน้าที่อันนี้เองย่อมเป็นเครื่องที่จะชัก
พาให้ผู้เรียนผู้ทำเข้าใจผิดหรือมีกง่าย
สะเพร่าอยู่เป็นปกติ เหตุทั้ง ๒ ประการ
เป็นเหตุที่จะให้หาคนที่จะเป็นแพทย์วิชาใด
โดยยากยิ่งนัก"

อนึ่งสิ่งที่พิมพ์ออกมานั้นได้ใช้เป็น
แบบเรียนหลวงในหลักสูตรของโรงเรียน

ในสมัยนั้นมียุคหลายยุค เช่น สมัย
ยุค, พลเมืองก็คือนั่น, คือนกลาง และ
คือนปลาย เป็นต้น ซึ่งเป็นคำสั่งสอนใน
เรื่องศีลธรรม จรรยา นอกจากนั้น
หนังสือเตือนเพื่อน ช่วยเพื่อน และการ
ศึกษาข้างบ้านซึ่งพิมพ์เป็นของแจกในงาน
บำเพ็ญกุศลทำบุญ ม.จ. หญิง ปัก ใน
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอชน ๒ สมเด็จพระ
เจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยาบำรา
ปรบภัย เป็นต้น ซึ่งสอนในแง่ต่าง ๆ
หนังสือเหล่านั้นล้วนแล้วแต่ชี้ทางในสิ่ง
ที่งามทั้งสัน อื่นควรที่เกิด ๆ และผู้
ศึกษาเล่าเรียน จะได้ทราบเป็น แนวทาง
จะได้ยึดถือเป็นแบบฉบับเอาไว้.

แม้ในเรื่องเบ็ดเตล็ดก็ได้อธิบายสอน
ใจ ในเรื่องความประพฤติ และ ในเรื่อง
ความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา และ
พระมหากษัตริย์ ซึ่งได้แก่บทเพลง เช่น
เพลงสามัคคีชุมนุม เป็นต้น ซึ่งเมื่อใช้ร้อง
แล้วก่อให้เกิดการรวมแรงรวมใจกันทำ
งานเพื่อชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์
นอกจากนั้นแม้ในข้อคดีพจนหลังสมบทหรือ
ข้อคดีพจนที่พิมพ์ในพจนานุกรมแจกในงาน
ฉลอง ๖ กิ่งที่ หม่อมหลวง ป่อง มาลากุล
เล่าไว้ก็พิมพ์คติสอนใจไว้ทั้งใจความ
ต่อไป :

“ขอท่านทั้งหลายจงเป็นผู้ทำคุณอัน
เจริญ

๑. คำร้องชนม์ รู้จักกันและประสพ
ทางแก้สรรพพยาธิและภัยอันตรายทั้งปวง
ให้ปราศพ้นไปจากตน เพราะ การ ศึกษา
และระมัดระวัง.

จงเป็นผู้ครองชนมายุได้ยืนนาน

๒. คำร้องชีพ รู้หาในที่ชอบ รู้จ่ายใน
ที่ควร สร้างสมทรัพย์สมบัติให้ชองงาม
พอกพูนมิได้เสื่อมด้อย เพราะความสุจริต
ความเพียร ประกอบด้วยสติและปัญญา

จงเป็นผู้เจริญในการเลียงชีพ

๓. คำร้องชาติ รู้ประพฤติความดี รู้
หักห้ามความชั่ว ทำชื่อเสียงให้สูงเพื่อง
ด้วยกิตติคุณ ทั้งตนและชาติสกุลในม่น
คงถาวรตลอดไป เพราะความรู้ชอบผิด
และมั่นอยู่ในคุณธรรม

จงเป็นผู้ตงมั่นและคำร้องชาติ สกกลใน
รุ่งเรือง”

ฉะนั้น จากที่พรรณนามาทั้งหมดโดย
ย่อ นั้น จะเห็นได้ว่าท่านเจ้าพระยา พระ
เสด็จ ฯ นั้น สั่งสอนคนโดยไม่รู้จักเหน็ด
เหนื่อยในวาระต่าง ๆ กัน จึงสมควรที่
“เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เป็น
“ชื่อของคนที่ชอบสอนคน” อย่างแน่นแฟ้น
และเหมาะสมในทุก ๆ ประการ.

ปกิณกะ

อ่านวารสารกันเถิด

วารสารหรือนิตยสารหรือแม็กกาซีน
ที่คนเราเปรียบเสมือนมีคัพภะของลูกเสือ
ซึ่งใช้ทำประโยชน์ได้หลายอย่าง ประการ
คือมีคัพภะลูกเสือประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ซึ่ง
เป็นเครื่องมือนิตยสารชนิด เมื่อข้างออก
มาอันใดก็สามารถใช้ประโยชน์ได้ตาม
ชนิดและความต้องการในโอกาส
แต่ถ้าเครื่องมือนิตยสารเหล่านั้นจะไม่มี
ความหมายหรือคุณค่าอะไรเลย ถ้าหาก
ยังไม่จ้างออกและนำไปใช้.

วารสารที่ดี ๆ นั้นก็เหมือนเพื่อนที่
ซื่อสัตย์อย่างแท้จริง เพราะให้ความรู้,
ให้ความสนุกสนานบันเทิง ตลอดจนให้
กำลังใจ โดยไม่ต้อง การ สิ่งหนึ่งสิ่งใด
กระชั้นหรือย้อมใจเลย แต่ในขณะ
เดียวกันอาจให้ทั้งความทุกข์ข้อผิดพลาดและ
ความ สดชื่นของงานของชีวิตในหลาย ๆ
แง่ หลาย ๆ มุมด้วย ฉะนั้นวารสาร
ทั้งหลายจึงให้รางวัลอันมีค่าตอบแทน
แก่บุคคลโดยบุคคลหนึ่ง ๆ ใจ วรวิ หวประ-
โยชน์จากมันเต็มอ.

เมื่อเร็ว ๆ นี้ สถาบันแห่งหนึ่งใน
สหรัฐอเมริกาพยายามค้นหาว่าบุคคล
ต่าง ๆ จะได้รับประโยชน์จากการอ่าน
วารสารอย่างไรบ้าง สถาบันแห่งนี้ได้
จัดตั้งแบบ สอย ตาม ไป ยัง พนักงาน เจ้า-
หน้าที่ของบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๑๐๐ คน
เพื่อต้องการทราบว่า มีวารสาร, หนังสือ
และหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนเท่าใดที่พนักงาน
ของ บริษัท เหล่านั้น ใช้ อ่านในตลอด
ระยะเวลาสัปดาห์ที่ผ่านมา คำตอบที่ได้
รับปรากฏผลดังนี้: วารสาร ๓๓๕
ฉบับ, หนังสือต่าง ๆ ๕๓ ฉบับ และ
หนังสือพิมพ์ ๑,๔๕๐ ฉบับ ต่อมาสถาบัน
นี้ได้จัดตั้งแบบ สอย ตาม ไป ยัง บุคคลที่มี
อายุร่นราวคราวเดียวกัน แต่มีรายได้
น้อยกว่า จำนวน ๑๐๐ คน เพื่อศึกษา
เปรียบเทียบ ได้รับคำตอบ ดังนี้: อ่าน
วารสาร ๒๒๕ ฉบับ, หนังสือต่าง ๆ ๒๕
ฉบับ และหนังสือพิมพ์ ๑,๓๗๗ ฉบับ
ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคนที่อ่านหนังสือ (สิ่ง
พิมพ์) มากจะเป็นผู้ที่ทำงานไ้มากกว่า

(ตำแหน่งสูงกว่า, รายได้มากกว่า ฯลฯ)

ฉะนั้น มหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกาจึงได้ให้การส่งเสริมให้มีสิ่งพิมพ์เพื่อการอ่านขึ้น โดยจัดพิมพ์ตำราต่าง ๆ ฯลฯ ออกมามากมายสำหรับผู้สนใจและรักการค้นคว้าอ่านมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หนังสือเหล่านั้นมีมากมาย นับตั้งแต่หนังสือ "Lives" ของพลตาร์ค ไปจนกระทั่งหนังสือ "Lycidas" ของมิลตัน และรวมทั้งออกหนังสือพิมพ์รายวันด้วย ดังนั้นโอกาสทองจึงเป็นของบุคคลทุก ๆ คน ถ้าหากจะปฏิบัติแค่เพียงอ่านหนังสือเท่านั้น.

ชาวอเมริกันเป็นชาติที่ใฝ่รักการอบรมในเรื่องการอ่านเป็นอย่างดี จากการสำรวจในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ปรากฏว่าชาวอเมริกันอ่านหนังสือใหม่ ๆ ถึง ๘๐๐ ล้านเล่ม อ่านวารสารมากกว่าหนึ่งพันล้านฉบับ และหนังสือพิมพ์มากกว่ายี่สิบพันล้านฉบับ.

สิ่งพิมพ์ดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมากมาย เป็นสิ่งช่วยเสริมธุรกิจของประเทศได้อย่างหนึ่ง

เพราะว่าการ โฆษณา ของ สหรัฐอเมริกา นั้น ขณะนี้ใช้เอกสารหรือสิ่งพิมพ์ช่วยไม่น้อยกว่า ๗๕ เปอร์เซ็นต์.

การอ่านหนังสือไม่ใช่การถกการถั่ว เพราะการที่จะอ่านให้ได้อรรถรสจะต้องมีจิตใจผ่องใส เพื่อเปิดโอกาส ให้ ใช้ สาย ตา ร่วม กับ สมอง ทำงาน ไปให้ได้อย่างเต็มที่ เพราะ หนังสือ เป็น สิ่ง ที่ พก โปะ ค่อย ไม่ได้ แต่เราจะอาจเข้าใจข้อความได้ด้วยความคิด ซึ่งหมายความว่าจิตใจของเราต้องเข้าใจในหนังสือหรือสิ่งพิมพ์นั้น ๆ.

วารสารในบ้านเมืองเราขณะนี้มากมายเพียงในทุก ๆ สาขาวิชาแล้ว จึงควรหาโอกาสอ่านเมื่อมีเวลาพอจะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นเวลาคอยรถประจำทาง, ขณะเดินทางในรถไฟ, เวลากำลังพักผ่อน, รอเวลาโทรศัพท์ ฯลฯ ซึ่งเมื่อท่านทำได้เช่นนั้น ท่านจะเป็นผู้ที่ใคร่ทำอะไรมากที่สุดในชีวิตจากการอ่าน จึงควรอ่านวารสารกันเสียเถิด.

อุทัย ธรรมบุตร

อ.ส.ท.

แผนกข่าว

ข่าวปฐกัม

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ได้มีเกียรติต้อนรับอาคันตุกะผู้มีเกียรติ
ดังต่อไปนี้ :

๑. Dr. Dorothy Parker เจ้าหน้าที่
ชั้นผู้ใหญ่ของมูลนิธิร็อคกี้เฟลเลอร์ ซึ่ง
เดินทางมาเยือนประเทศไทย, เมื่อวันที่
๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ในโอกาส
นั้น ได้ จัดเลี้ยง น้ำชา เพื่อเป็นเกียรติ ณ
หอสมุดศิริราช, ศิริราชพยาบาล เวลา
๑๖.๓๐ น.

คณะกรรมการบริหารของสมาคม ฯ,
สมาชิกและ บรรณารักษ์ ได้ ให้เกียรติไป
ร่วมการต้อนรับครั้งนี้อย่างพร้อมเพรียง.

๒. Dr. C. Walter Stone ผู้อำนวยการ
การหอสมุดมหาวิทยาลัย พิตส์เบิร์ก,
สหรัฐอเมริกา, ผู้เชี่ยวชาญทางสื่อ
มวลชน เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.
๒๕๑๐ ในโอกาสนั้น ได้ จัดเลี้ยงน้ำชา
เพื่อเป็นเกียรติ ณ ห้องสมุดโรงเรียนสวน

กุหลาบวิทยา, พระนคร เวลา ๑๖.๐๐ น.

คณะกรรมการบริหารของสมาคม ฯ
แขกผู้มีเกียรติ สมาชิก และบรรณารักษ์
ได้ ให้เกียรติมาร่วมการต้อนรับครั้งนี้เป็น
จำนวนมาก.

อนุโมทนา

เนื่องด้วยคณะครูผู้เข้าอบรมวิชา
บรรณารักษศาสตร์ชุด ป.ม., อ.ค.ร.
ประจำ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ มีจิตศรัทธา
ร่วมกันบริจาคเครื่องพิมพ์ดีดภาษาไทย
“แอคเตอร์” จำนวน ๑ เครื่อง, พร้อม
ด้วยรียบอนหมึกพิมพ์จำนวน ๑ โหล
มอบให้เป็นสมบัติของสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยขอ
ขอบพระคุณและอนุโมทนาในการบำเพ็ญ
ความดีในครั้งนี้เป็นอย่างสูง. และขอ
อำนวยการให้ท่านผู้บริจาคจงประสบแต่
ความสุขความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

รายงานการประชุม

รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ครั้งที่ ๑/๒๕๑๐

วันอาทิตย์ ที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐

ณ สำนักงานของสมาคม ฯ

รายนามคณะกรรมการที่มาประชุม

๑. นางสาววิญจนา อินทรกำแหง ประธานที่ประชุม
๒. นางแม่นาส ขวลิศ
๓. น.ส. สุธาสินี อัมพวัน
๔. นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
๕. น.ส. อภัย ทศิยะโพธิ์
๖. น.ส. ศรทอง สหภาพค์
๗. น.ส. ลมล รัตติกาล
๘. นางสิรินทร์ ช่างโซติ
๙. นางนิตยา จุฬามาศย์
๑๐. นายเอช ขยประเกศ หงสกุล
๑๑. นายสข พงษ์สถิตย์
๑๒. น.ส. กทลิ สมนัดศิริ

รายนามคณะกรรมการที่ไม่มาประชุม

๑. น.ส. รสา วงศ์ยังอยู่
๒. นายชลธิช ลิขะวณิช
๓. นายทวี มหรรระโกษา
๔. ม.ล. จ้อย นันทวชิรนคร

๕. นางจิตตรา ประนิช

๖. นายกระจำ แม่ญาคี

๗. ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์

๘. คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง

๙. นางวิมลเพ็ญ ชัยปาณ

๑๐. นางทรงศนียา กัลยาณมิตร

๑๑. นางมาเรียม เหล่าสุนทร

๑๒. นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

๑๓. นายฉุน ประภาวิวัฒน์

๑๔. น.ส. บุญใจ อองคประดิษฐ์

เริ่มประชุมเวลา ๙.๓๐ น.

๑. ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๐๙ ซึ่งได้ประชุมกัน เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๙.

๒. รายงานการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ของสมาคมฯ.

๒.๑ ประธานแถลงผลของการประชุม และแจ้งให้ทราบว่าได้ส่งมติของที่ประชุมสามัญประจำปี ๒๕๐๙ ไปยังกรมต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ยังเหลือแต่มหาวิทยาลัย ซึ่งจะรีบจัดส่งไป นอกจากนั้นได้ส่งหนังสือขอขอบคุณผู้ให้ความร่วมมือและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ แล้ว.

๒.๒ ประธานขอให้เหรียญกษาปณ์แสดงเครื่องหมายใช้จ่ายในการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ดังนี้ :

รายรับ - รายจ่าย การประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๕

รายรับ

เบิกครั้งที่ ๑ จำนวนเงิน	๔,๐๐๐.๐๐	บาท
เบิกครั้งที่ ๒ จำนวนเงิน	๒,๐๐๐.๐๐	บาท
เบิกครั้งที่ ๓ จำนวนเงิน	๑,๕๐๐.๐๐	บาท
รับค่าลงทะเบียนผู้เข้าประชุม	๖,๘๓๐.๐๐	บาท
รับค่ารถทัศนศึกษา	๗๕๐.๐๐	บาท
รวมยอดรับ	๑๕,๐๘๐.๐๐	บาท

รายจ่าย

๑. ค่าเครื่องเขียน-แบบพิมพ์	๓,๐๐๖.๐๐	บาท
๒. ค่าเลี้ยงรับรอง (รวมทั้งค่าน้ำชา, เจ้าหน้าตึกเอกสาร, วิทยากร และเลี้ยงนำชมสมาชิก)	๓,๕๐๕.๕๐	บาท
๓. ค่าจ้างพิเศษ (เจ้าหน้าที่พิมพ์และภารโรง)	๑,๑๘๐.๐๐	บาท
๔. ค่าพาหนะ	๕๕๐.๐๐	บาท
๕. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๔,๑๐๖.๖๐	บาท
๖. ค่ารางวัลเจ้าหน้าที่สมาคม ฯ	๑,๐๕๐.๐๐	บาท
๗. ค่าพัดลม (สมนาคุณคณะกรรมการ ฯ ซึ่งเขื้อเพื่อให้ยืมสถานที่)	๑,๑๖๐.๐๐	บาท
๘. ค่าถ้วยรางวัล	๓๖๐.๐๐	บาท
๙. ค่าพิมพ์รายชือสมาชิก ๒๐๐๐ เล่ม	๔,๖๖๒.๐๐	บาท
๑๐. ค่าจัดส่งหนังสือรายชือสมาชิก	๑๓๐.๐๐	บาท
รวมยอดจ่ายทั้งสิ้น	๒๐,๑๑๔.๑๐	บาท

ที่ประชุมวิทยากร.

๒.๓ ประธานแจ้งว่า จะ จัดส่งเอกสารต่าง ๆ คือ มติของที่ประชุมสามัญ, เอกสารการเงิน, สรปรายงานการประชุมสามัญ สรปวิธีหารายได้ และอื่น ๆ ไปให้สมาชิกที่มาร่วมประชุมทุกคน ส่วนสมาชิกที่ไม่ได้มาเข้าประชุมสมาคม ฯ จะส่งข่าวและเอกสารต่าง ๆ นั้น ไปลงตีพิมพ์ในวารสารของสมาคม ฯ เพื่อให้สมาชิกที่ทราบที่ประชุมเห็นชอบด้วย.

๒.๔ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่อง การดำเนินงาน ในการ แก้ไขข้อบังคับของสมาคม ฯ ตามที่ที่ประชุมสามัญมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้แก้ไขข้อบังคับข้อ ๑๕ เพื่อให้กรรมการมีอายุสมัยละ ๒ ปี และกรรมการจะอยู่ในตำแหน่งได้ครั้งละไม่เกิน ๒ สมัย ส่วนการประชุมสามัญ

ประจำปีให้คงมีครั้งตามเดิม ได้มอบให้นายเอื้อ บุษปะเกษ หงสกล รับผิดชอบดำเนินการตามระเบียบต่อไป.

๓. การเลือกตั้ง นายกสมาคมและประธานแผนกต่าง ๆ.

๓.๑ ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ว่า นางจาวรรณ สันตโสภณ ซึ่งได้รับควมไว้วางใจจากสมาชิก เลือกให้เป็นกรรมการของสมาคม ฯ ขอลาออกเห็นควรเชิญ ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์ ซึ่งได้รับเลือก ในอันดับที่ ๒ ขนแทนที่ประชุมอนุมัติให้ทำหนังสือ สมาคม ฯ เชิญไป.

๓.๒ ที่ประชุมได้พิจารณาเลือกตั้งนายกสมาคม และประธานแผนกต่าง ๆ และได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ ดังนี้:

นางสาวบุญเรือน อินทรกำแหง	เป็น	นายกสมาคม
นางแม่นมาลี ขวลิศ	เป็น	อุปนายก
นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ	เป็น	เลขานุการ
นางสาวกัทลี สมบัติศิริ	เป็น	เหรัญญิก
นางสาวลมูล รัตติกาล	เป็น	ปฏิคม
นายทวี มุขระโกษา	เป็น	นายทะเบียน
นายชลวิ ลีระวนิช	เป็น	บรรณารักษ์
นางสาวอุทัย ทศิยะโพธิ์	เป็น	ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

นางนิตยา จิตามาศย์	เป็น	ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ
นางสาวรสา วงศ์ยังชัย	เป็น	ประธานแผนกประชาสัมพันธ์
นางสาวศรัทธา สหภาพค์	เป็น	ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด
นางแม่นันมาส ชวลิต	เป็น	ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ
นางแม่นันมาส ชวลิต	เป็น	ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร
นายเชอ บุษปะเกศ หงสกล	เป็น	ประธานแผนกจัดพิมพ์
นายแพทย์คารม เพ็ชรพลาย	เป็น	ประธานแผนกจัดทำวารสาร
นางจิตตรา ประณีษ	เป็น	ประธานแผนกหาทุน
นางสาวสุทธิลักษณ์ อัมพวันค์	เป็น	ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือ และสิ่งพิมพ์
นายสุข พงษ์สถิต	เป็น	ประธานแผนกชมรมห้องสมุด
นายฉน ประภาวิวัฒน์	เป็น	กรรมการ
คุณนิลวรรณ บันทอง	เป็น	กรรมการ
นายกระจำจ มั่นญาติ	เป็น	กรรมการ
นางสิรินทร ช่างโชติ	เป็น	กรรมการ
นางวิบูลเพ็ญ ชัยปาณ	เป็น	กรรมการ
นางสาวบุญใจ อองคประดิษฐ์	เป็น	กรรมการ
นางมาเรียม เหล่าสุนทร	เป็น	กรรมการ
นางทรงคันยา ถัดยามิตร	เป็น	กรรมการ
ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์	เป็น	กรรมการ

อนึ่ง ในการพิจารณา ที่ประชุมได้
มีมติให้เพิ่มแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและ
สิ่งพิมพ์ และ แผนกชมรมห้องสมุดขึ้น
อีก ๒ แผนก ทั้งนี้เนื่องจากการประชุม
สามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้มีมติ

ให้สมาคม รับผิดชอบศูนย์กลางแลกเปลี่ยน
หนังสือระหว่างห้องสมุดต่าง ๆ และรับ
หนังสือบริจาคจากสถาบันหรือเอกชน เพื่อ
นำมาคัดเลือกส่งไปให้ห้องสมุดตาม
ความเหมาะสม ส่วนแผนกศูนย์รวมบัตร

นั้น ได้มีผู้เสนอขอให้หยุด เพราะยังไม่สามารถดำเนินงานตามโครงการได้ แต่เมื่ออภิปรายกันแล้วเห็นควรให้คงไว้ก่อน และให้พยายามดำเนินการต่อไป เพราะเป็นงานระยะยาว.

๔. การเงินของสมาคมและการพิจารณาเงินรางวัลแก่ผู้รักษากฎ แทนเลขานุการบริหารของสมาคม.

๔.๑ เสร็จญุก แดง เรื่อง การเงินของการอบรมห้องสมุดเฉพาะ.

รายรับ—รายจ่าย ในการอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะประจำปี ๒๕๐๕

รายรับ

รับจากผู้อบรม ๓๐ คน ๆ ละ ๒๑๕ บาท จำนวน ๖,๔๕๐.๐๐ บาท

รายจ่าย

๑. จ่ายค่าประกันหนังสือคน	๓๐ คน ๆ ละ ๑๐ บาท	จำนวน ๓๐๐.๐๐ บาท
๒. จ่ายค่าสอนวิทยากร		๓,๕๑๐.๐๐ บาท
๓. ค่าพาหนะ		๔๒๐.๐๐ บาท
๔. ค่าอุปกรณ์ใช้ในการอบรม		๑,๑๒๒.๕๐ บาท
๕. เบ็ดเตล็ด		๗๘.๐๐ บาท
๖. จ้างพิเศษ (ภารโรง)		๑๕๐.๐๐ บาท
๗. สมนาคุณ (มอบนาฬิกา)		๔๐๐.๐๐ บาท
รวมจ่าย		<u>๕,๙๘๐.๕๐ บาท</u>

คงเหลือ (๖,๔๕๐.๐๐ - ๕,๙๘๐.๕๐) = ๔๖๙.๕๐ บาท

ที่ประชุมรับทราบ.

๔.๒ เสร็จญุกเสนอว่า มีเงินที่ขอคร. เคยให้ไว้เป็นค่าบำรุงสมาคมในการอบรม อคร. เหลือจากปี ๒๕๐๔

เงิน ๕,๑๓๐ และในปี ๒๕๐๕ นี้เป็นเงินอีก ๖,๐๐๐ รวมเป็นเงิน ๑๑,๑๓๐ บาท เงินจำนวนนี้เคยฝากไว้ในธนาคารประเภทเงินฝากกระแสรายวัน เห็นควรโอนเข้า

ไว้ใน Building Fund ซึ่งเดิมมีอยู่แล้ว ๘๒,๕๓๗.๘๓ บาท ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับ ดอกเบี้ยเพิ่มพูนขึ้น ที่ประชุมอนุมัติ.

๔.๓ เสร็จญกเสนอว่า สมาคมมี สลากออมสินราคา ๑,๕๕๐.๐๐ บาท ซึ่ง ใกล้กำหนดจะครบอายุแล้ว เห็นควรถอน เงินคืนแล้วโอนเข้าฝากใน Building Fund ที่ประชุมอนุมัติ.

๔.๔ เสร็จญกเสนอว่า ตามที่ได้รับ มอบให้ พิจารณาเรื่อง ข่ายรางวัลให้นาย บรรพต เข้มมณี ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน เลขาธิการสมาคม นั้น เห็นควรจ่ายเงิน รางวัลให้เป็นจำนวน เกษนละ ๖๐๐ บาท โดยจ่าย จากเงิน ครึ่งหนึ่ง ของเงิน ส่วนที่ เก็บไว้จากเงิน เดือนของ เลขาธิการบริหาร ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่านายบรรพต เข้มมณี ปฏิบัติงานเป็นผลดี จึงอนุมัติให้ จ่ายได้.

๔.๕ ประธานแจ้งว่าได้รับจดหมาย ของ Unesco แจ้งว่าอนุมัติให้นางสาว นิลวรรณ อินทะเคหะ เลขาธิการบริหาร ได้รับทุน ของ Unesco ตามที่สมาคมฯ เสนอขอไป ซึ่งประธานจะแจ้งให้นางสาว นิลวรรณ อินทะเคหะ ทราบ - เพื่อศึกษาคือ

รายละเอียดกับ Unesco ต่อไป ที่ประชุม วิทยทนาย.

๕. โครงการงานของสมาคม ฯ ในปีต่อไป.

๕.๑ ประธานแจ้งว่า ได้จัดทำโครงการ เสนอมูลนิธิอาเซียแล้ว ส่วนใหญ่ เป็นโครงการเดิมมีเพิ่มเติมบ้างเล็กน้อย.

๖. เรื่องสืบเนื่อง และเรื่องอื่น ๆ.

๖.๑ นางสาวกมล สมบัติศิริ แจ้ง ว่าตามที่สมาคมฯ ได้มอบให้พิจารณาเรื่อง ที่ห้องสมุดต่างๆ ในอเมริกา ขอความร่วมมือ ให้สมาคม ฯ เป็นตัวแทนจัดหาเอกสาร ที่ตีพิมพ์ในเมืองไทย และสิ่งพิมพ์ของ รัฐบาลให้ นั้น ได้ร่วมปรึกษากับนาง จิตตรา ประนิช แล้ว เห็นว่า สามารถ รับผิดชอบได้ ขอให้ที่ประชุมพิจารณา ใน ส่วนรายละเอียด เช่น ค่าใช้จ่าย และ ผู้เป็นเจ้าของที่ปฏิบัติงาน ที่ประชุม พิจารณาแล้ว มอบให้นางสาวกมล สมบัติศิริ รับผิดชอบการวางแผนการวาง โครงการ และ วิจารณ์การโดยละเอียด มาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง.

๖.๒ นางแม่นมมาศ ขวลิต แจ้งว่า กรรมการฝ่ายคัดสรร ได้ถามมาว่า ในคราว ปีถัดมาเรียนฤดูร้อนนี้ สมาคมฯ จะรับผิดชอบ อบรม อัคร. ชุติบรรณารักษ์เช่นที่เคย

จักได้หรือไม่ นางแม้นมาส ชวลิต ในฐานะประธานแผนกวิชาการ ได้ตอบรับไป แต่ขอให้จำกัดจำนวนไม่เกิน ๒๗๐ คน จึงขอเสนอ ที่ประชุมเพื่อพิจารณาอนุมัติและมอบให้ ประธาน แผนก วิชาการ คนใหม่ ทำเนิการต่อไป ที่ประชุมอนุมัติ.

๖.๓ นางสาวสุทิลลักษณ์ อัมพวันค์ เสนอว่า ในการอบรม อศร. นั้น วิทยากร ประสบ ความ ลำบาก ใน เรื่อง กระดานดำ ขอให้สมาคม ฯ จัดหากระดานดำขนาดใหญ่ ๒ แผ่น สำหรับใช้ในการอบรม ที่ประชุมเห็นชอบ และมอบให้นายบรรพต เมียมณี ไปคุยแบบที่ห้องสมุดศิริราช และ สืบราคามาเสนอเพื่อพิจารณา.

๖.๔ ประธานเสนอว่า Dr. Dorothy Parker แห่งมูลนิธิ Rockefeller จะเดินทางมากรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๗ มกราคม เห็นควรจัดเลี้ยงนำชาวหอสมุดศิริราชวันศุกร์ที่ ๑๓ มกราคมคณ ที่ประชุมอนุมัติ.

๖.๕ ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นว่า กรรมการที่เขารับหน้าที่ใหม่ มักไม่ทราบ หน้าที่และวิธการเนงาน เห็นควร มี คู่มือ แจกแก่กรรมการ ประธานแจ้งว่า ได้เคย

จัดทำคู่มือดังกล่าวไว้ครึ่งหนึ่งแล้ว ให้ นายบรรพตหาออกมา เพื่อพิจารณาแก้ไข สำหรับใช้ เป็น คู่มือ การ ปฏิบัติ งาน ของ สมาคม ฯ ต่อไป.

ปิดประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

เลขาธิการ

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ครั้งที่ ๒/๒๕๑๐

วันพุธ ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๐

ณ สำนักงานของสมาคม ฯ

รายนามกรรมการที่มาประชุม

๑. นางสาวัญจน อินทรกำแหง
นายกสมาคม ประธานในที่ประชุม
๒. นางแม้นมาส ชวลิต
อุปนายก
๓. นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
เลขาธิการ
๔. นางสาวกมล สมบัติศิริ
เหรัญญิก

๕. นางสาวสุทธีลักษณ์ อำพันวงศ์
ประธานแผนกแลกเปลี่ยน หนังสือ
และสิ่งพิมพ์
๖. นางสาวอุทัย ทศิยะโพธิ์
ประธานแผนกวิทยาศาสตร์
๗. นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย
ประธานแผนกจัดทำวารสาร
๘. นางสาวมณฑิลา รัตติกาล
ปฏิคม

รายนามกรรมการที่ไม่ได้มาประชุม

๑. นายชลัช ลีระเวณิช
บรรณารักษ์
๒. นายทวี มุขระโกษา
นายทะเบียน
๓. นางนิตยา จุฑามาศย์
ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ
๔. นางสาวรสา วงศ์ยังอยู่
ประธานแผนกประชาสัมพันธ์
๕. นางจิตตรา ประนิช
ประธานแผนกหาทุน
๖. นายเอื้อ ขยะปะเกศ หงสกุล
ประธานแผนกจัดพิมพ์
๗. นางสาวศิริทอง สี่หาพงศ์
ประธานแผนกนิเทศก์ห้องสมุด

๘. นายสุข พงษ์สถิตย์
ประธานแผนกอบรมห้องสมุด
๙. นายฉน ประภาวิวัฒน์
กรรมการ
๑๐. คุณนิลวรรณ บันทอง
กรรมการ
๑๑. นายกระจำน มั่นญาติ
กรรมการ
๑๒. นางสาวสินทร์ ช่างโชค
กรรมการ
๑๓. นางวิบูลเพ็ญ ชัยพาณิชย์
กรรมการ
๑๔. นางสาวบุญเชื้อ ของคปรีะคิษฐ์
กรรมการ
๑๕. นางมาเรียม เหล่าสุนทร
กรรมการ
๑๖. นางทรงคณิชา กลัดนามิตร
กรรมการ
๑๗. ม.ล. จ้อย นันทวิจิตร
กรรมการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๖.๔๕ น.

ประธานเปิดประชุม และได้ประชุม
ตามหัวข้อต่อไปนี้:

๑. รับรองรายงานการประชุม

ประชุมพิจารณารายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๑๐ ซึ่งได้ประชุมกันเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐ และขอให้แก้ไขในบรรทัดที่ ๑ หน้า ๕ "เห็นควรไว้ก่อน" เป็น "เห็นควรให้ตั้งไว้ก่อน" แล้วที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม.

๒. เรื่องสืบเนื่อง

๒.๑ เรื่องเงินเดือนนายท่าน จันทระบุตร เลขานุการฯ เสนอว่า ตามรายงานการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๐๕ ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น ที่ประชุมได้อนุมัติให้พิจารณาผลงานของนายท่าน ซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติงาน ถ้าเป็นที่พอใจให้เพิ่มเงินเดือนให้เดือนละ ๖๐๐ บาท เมื่อได้ปฏิบัติงานครบ ๓ เดือนแล้ว ที่ประชุมได้อภิปรายกันแล้ว มีมติอนุมัติให้จ่ายได้ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๐๕ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป.

๒.๒ เรื่องหน้าที่กรรมการ ให้นายบรรพต เข้มมณี หาดคนเรงหนาทของกรรมการแผนกต่าง ๆ เพื่อยกข้อ

เลขานุการ ทรวงพิจารณาแก้ไข และ จัดพิมพ์ไว้สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของกรรมการต่อไป.

๒.๓ เรื่องกระดานดำ นายบรรพต เสนอว่า ได้ไปสืบราคากระดานดำที่จะใช้ในการอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ระหว่างปีการศึกษาภาคฤดูร้อนแล้ว ราคาแผ่นละ ๘๐๐ บาท ที่ประชุมเห็นว่าควรให้รับไว้ก่อน เพราะราคาค่อนข้างสูง และการอบรมครั้งต่อไปจะจัดที่โรงเรียนปพิตรพิมาลัย ซึ่งอาจจะไม่มีปัญหาเรื่องกระดานดำเช่นครั้งก่อน ๆ ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ให้ลองติดต่อ ขอยืมกระดานดำที่มาจากโรงเรียนต่าง ๆ มาใช้ก่อน.

๒.๔ เรื่องวุฒิบัตร มีผู้เสนอว่าตามที่คณะกรรมการได้มีมติให้ออกวุฒิบัตรรวมให้แก่ผู้ที่ผ่านการอบรมหมวดต่าง ๆ ครบถ้วนนั้น สมาคมยังมีได้ดำเนินการที่ประชุมมีมติให้นายบรรพต เข้มมณี จัดหาผู้ออกแบบให้ แล้วนำมาให้ที่ประชุมพิจารณา.

๒.๕ เรื่องหนังสือบรรณพิภพ นางสาส์นกลุณย์ อัมพวันวงศ์ ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์ เสนอว่าทางร้านขอให้หนังสือมาสำหรับทำบรรณ -

พิภพ คับข้องการไต่หนังสือบรรณพิภพฟรี โดยไม่ต้องเป็นสมาชิก ที่ประชุมพิจารณาแล้วอนุมัติ.

๒.๖ เรื่องกรรมการลาออก ประธานแจ้งว่า นางสาวบุญใจ ของคประดิษฐ์ ขอลาออกจากกรรมการ และ ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์ ไม่รับเป็นกรรมการ ที่ประชุมขอให้เชิญ ม.ล. จ้อย นันทวิธ-รินทร์ เป็นกรรมการแทน ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์ ส่วนนางสาวบุญใจ ของค-ประดิษฐ์นั้น ประธานจะรีบไปเจรจาอีกครั้ง.

๓. เรื่องการเงิน

๓.๑ เสร็จบัญชี แดง บัญชี รายจ่าย ระหว่างวันที่ ๑ - ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐ (ดังตารางหน้า ๑๖๕)

๓.๒ เรื่องรายได้สถิติ (Estimate Income) ของสมาคมฯ ตามที่มูลนิธิอาเซีย ขอให้สมาคมฯ เสนอ Estimate Income นั้นที่ประชุมอภิปรายแล้ว ตกกลงให้แจ้งมูลนิธิอาเซียว่าสมาคมฯ ไม่มี Estimate Income เพราะเมื่อหักค่าใช้จ่ายในสำนักงานซึ่ง มูลนิธิ อาเซียมิได้ช่วยเหลือแล้ว ก็นับว่าสมาคมฯ ไม่มีรายได้สถิติ ที่ประชุมมีมติให้ เสร็จบัญชี เป็นผู้ไปชี้แจงราย

ละเอียดในเรื่องนี้แก่ Mr. Farrell ผู้ช่วยของผู้แทนมูลนิธิอาเซีย.

๔. เรื่องการโอนหนังสือ แสตนด์คาร์ดฉบับเยาวชน

ประธานเสนอที่ประชุมว่า เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ค.ศ. หนึ่งหมื่นเจ็ดพันแปดร้อยแปด ได้เชิญประธานและเหรัญญิก กับ นายประพันธ์ เทตระกุล ผู้แทนบริษัท ประชุมต่าง ไปพบ แจ้งว่า ประสงค์จะโอนกิจการหนังสือพิมพ์แสตนด์คาร์ดฉบับเยาวชนให้แก่สมาคมห้องสมุด แห่งประเทศไทยทั้งนี้โดยแจ้งขอเสนอว่า บริษัท ประชุมต่างจะรับเป็นผู้ดำเนินการในด้านการจัดทำ รวบรวมทั้งการลงทุนในการจัดทำ การโฆษณาและจัดจำหน่าย ฝ่ายสมาคมฯ จะรับผิดชอบเป็นเจ้าของหนังสือ ถ้าบริษัท จัดจำหน่ายได้คงทำหมั้นเดิมจึงจะให้รายได้ส่วนหนึ่งแก่สมาคมฯ ซึ่งจะให้ก็เปอร์เซ็นต์ จะตกลงกันภายหลัง ส่วนคณะบรรณาธิการ นายประพันธ์ เทตระกุล แจ้งว่า ทางบริษัทมีคณะดำเนินการอยู่แล้ว หรือทางสมาคมฯ ต้องการจัดหาตัวบรรณาธิการให้ก็ยินดีรับ แต่ต้องเป็นผู้ที่ทำงานเต็มเวลา.

รายรับ

๑. ค่าบำรุงสมาคม
๒. ค่าสมาชิกวารสาร
๓. ค่าสมาชิกบรรณพิภพ
๔. ค่าหนังสือบรรณารักษศาสตร์
๕. ค่าครุภัณฑ์และอุปกรณ์เจ้าหน้าที่
๖. เงินบริจาค

๒๔๔
๔๒๐
๔๐
๑,๔๑๖
๒๔,๘๕๔
๔๐๐

รายจ่าย

๑. ค่าไปรษณีย์
๒. ค่าเช่าโทรศัพท์
๓. ค่าน้ำมันรถยนต์
๔. ค่าซ่อมรถยนต์ (รวมค่าทะเบียนรถยนต์)
๕. ค่าพาหนะ
๖. ค่ารับรอง
๗. เครื่องเขียนแบบพิมพ์
๘. ครุภัณฑ์และอุปกรณ์เจ้าหน้าที่
๙. ค่าซื้อหนังสือต่างประเทศเจ้าหน้าที่
๑๐. ค่าส่งวารสาร
๑๑. ค่าจัดทำบรรณพิภพ
๑๒. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด
๑๓. เงินรางวัลผู้ทำหน้าที่แทนเลขานุการบริหาร

๓๔๔ ๘๕
๓๕๑ ๕๐
๓๔๑ ๖๐
๓๔๕ —
๕๓ ๕๐
๗๖๐ ๕๐
๑๗๗ —
๓๔,๕๕๒ ๘๐ (๑)
๔,๔๕๐ ๑๐
๔๐ —
๑,๓๒๐ —
๗๓๕ ๗๕
๒,๔๐๐ —

รวม

๒๓,๔๑๔ ๔๘

๔๕,๕๒๖ ๖๐

เงินคงเหลือมา (๑ มกราคม ๒๕๑๐) เงินสด ๓,๑๗๓.๔๖

(๒) เงินฝากธนาคาร ๑๑๔,๓๕๓.๗๕

๑๑๗,๕๒๓ ๒๑

เงินคงเหลือยกไป เงินสด ๒,๕๓๑.๑๖

เงินฝากธนาคาร ๕๖,๔๘๓.๕๓

๕๘,๐๑๕ ๐๕

๑๔๔,๕๔๑ ๖๕

๑๔๔,๕๔๑ ๖๕

(๑) รวมค่าครุภัณฑ์ ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ มาจากรัฐบาล ๓๓,๓๐๕.๐๐ บาท

(๒) รวมเงินต่อไปนี้อยู่ด้วย

๑. เงินที่ยังไม่ได้ใช้ตามโครงการ ปี พ.ศ. ๒๕๐๕
๒. เงินจาก School Library Associate Project
๓. เงินหนังสือเด็กและเงินทุนสมทบ (Endowment Fund)

ที่ประชุมได้อภิปรายกันแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า สมาคม ฯ ไม่ควรรับ เพราะสมาคม ฯ ไม่สามารถควบคุมการดำเนินงานได้เต็มที่ เนื่องจากขาดกำลังคน ทั้งนี้ที่ประชุมเห็นควรอ้างเหตุผลว่าการไม่รับโอนกิจการนี้ เพราะสมาคม ฯ ยังไม่พร้อมที่จะรับ.

๕. เรื่องการอบรมวิชาบรรณรักษ์ศาสตร์ ภาคฤดูร้อน นางแม่นันมาส ขวลิต แจ้งแก่ที่ประชุมว่า ได้จัดเตรียมตารางสอนและการดำเนินงานอื่น ๆ ในงานแล้ว ที่ประชุมรับทราบ.

๖. เรื่องการเดินทางไปประชุมที่มาเลเซีย
นางแม่นันมาส ขวลิต ซึ่งได้รับอนุมัติจากสมาคมให้เป็นผู้แทนสมาคม ฯ ร่วมกับนางสาวสุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ ไปประชุมเรื่อง Book Production ที่มาเลเซีย โดยมีมติว่าช่วยเอื้อเฟื้อออกค่าใช้จ่ายให้ ได้แถลงรายงานการไปประชุมโดยย่อว่า ได้ร่วมประชุมในฐานะแขกของสมาคมห้องสมุดมาเลเซีย การประชุมมี ๒ วัน ที่ประชุมได้ ประชุมเกี่ยวกับปัญหาการเขียน คำเขียนการจัดพิมพ์ การจัดจำหน่าย และอื่น ๆ และที่ประชุมนั้นได้

สรุปผลการประชุมว่า ควรตั้งสมาคมนักเขียนและผู้พิมพ์ขึ้นเพื่อ ให้เป็นผู้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างนักเขียนและผู้พิมพ์ และควรจัดทำบรรณานุกรมนักเขียนมาเลเซียขึ้นเพื่อให้คนรู้จักมากขึ้น ก็ควรหาทางเพิ่มห้องสมุด จัดให้มีหอสมุดแห่งชาติ ห้างสมุดประชาชน และปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน ให้สมาคมห้องสมุดเป็นผู้เสนอแนะมติของ ที่ประชุม ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.

ทั้งนี้ นางแม่นันมาส ขวลิต ได้แจ้งแก่ที่ประชุมว่า สมาคมห้องสมุดมาเลเซียได้ฝากข้อคิดให้นำมาเสนอสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยว่า ควรจัดให้มีการติดต่อทางด้านวิชาการ ระหว่างสมาคมห้องสมุดมาเลเซีย กับสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยอาจจัดให้มีการแลกเปลี่ยนบุคคล ส่งพิมพ์เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องเอเชีย (Publication on Asian Study) และอยากจะให้มีการประชุมระหว่างประเทศเอเชียที่กรุงเทพฯ .

ที่ประชุมรับทราบ และมีความเห็นว่า ถ้าสามารถจัดทำได้ตามนี้ ก็จะเป็นการดี แต่ยังมีปัญหาในเรื่อง

ค่าใช้จ่าย และหัวข้อการประชุม เมื่อ
ได้อภิปรายกันแล้ว มีมติให้กรรมการทุก
ท่านนำไปศึกษาหัวข้อเกี่ยวกับการประชุม
และแนวทางในการจัดหาค่าใช้จ่ายตลอด
จนการดำเนินงานอื่น ๆ ในการนี้ เพื่อ
เตรียมงานให้เรียบร้อย.

๑. เรื่องอื่น ๆ

๑.๑ เรื่องการขณเงินเคอนเจ้าหน้า
สมาคม ฯ เทรญญิกเสนอว่า เจ้าหน้า
ของสมาคม ฯ ไกรรงเรียนว่า ไม่ได้อ
เงินเคอนมาหลายแล้ว ที่ประชุมได
อภิปรายแล้ว มีมติให้เงินเคอนให้
และ ควร ให้ ขน ดัง แด เคอน มกราคม
พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นคนไป ทงน ให้ขนได
๑๐% ของเงินเคอนที่ไกรรงครั้งแรก และ
ให้เทรญญิกไป พิจารณา วางอัตราเงิน
เคอน ขนค่าขนส่งของแคะค่าแห่งไว้
เป็นมาตรฐานด้วย โดยให้พิจารณา
ความสามารถ ปริมาณงาน และความ
รับผิดชอบ ตลอดจนการปฏิบัติงาน.

๑.๒ เรื่องการประชุมสภาสังคมสง
เคราะห์ มอบให้นายแพทย์ดำรง
เพชรพลาย, นางนิตยา จาตามาศย์ และ
นางสาวกมล สัมปัตศิริ เป็นผู้แทน
สมาคมไปร่วมประชุม.

๑.๓ เรื่องโครงการเสนอขอความ
ช่วยเหลือ ประธานแจ้งแก่ที่ประชุมว่า
กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เสนอ
รัฐบาลขอรับความช่วยเหลือ เพื่อ พัฒนา
เศรษฐกิจและสังคม ที่ประชุมอภิปราย
กันแล้ว เห็นควรพิจารณาว่าโครงการ
เสนอขอความช่วยเหลือ.

๑.๔ เรื่อง บัตรรายการสำเร็จรูป
ประธานแจ้งว่า นางสิรินทร์ ช่วงโชติ
ขอให้เสนอที่ประชุมว่า ไกรรงทำคณบ
บัตรรายการสำเร็จรูปไว้แล้วจำนวน ๒๐๐
ชก ซึ่งจะนำไปพิมพ์ได้ ค่าพิมพ์
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท และยื่นคณบค
นบให้ โดยคิดแต่ค่าจ้างพิมพ์คณบ
ชกละ ๒๕ สตางค์ เป็นเงิน ๕๐ บาท ที่
ประชุมอนมติให้รับพิมพ์ และจ่ายค่าพิมพ์
คณบได้.

๑.๕ เรื่องการจัดหาหนังสือ และ สิ่ง
พิมพ์เกี่ยวกับเมืองไทย ให้ห้องสมุดต่าง
ประเทศ เทรญญิกเสนอขอให้พิจารณา
กำหนดค่าเอกสาร ที่ประชุมพิจารณาแล้ว
มีมติว่า ในการจัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์
ดังกล่าวนี้ ถ้าเป็นสิ่งพิมพ์ที่ไกรรงได้
ให้คิดแต่ค่าบริการ ถ้าต้องเสียค่าใช้จ่าย
ให้คิดรวมค่าใช้จ่ายให้เพียงพอ และไม่

ควรกำหนดราคาเอกสาร หรือ ค่าใช้ จ่าย
 ภายหลังไป เพราะค่าใช้ จ่ายอาจสูงขึ้น
 หรือต่ำลงก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ว่าจะเป็นสิ่ง
 พิมพ์ใหม่หรือเก่า หรือ จด และในบางครั้ง
 อาจจะมีสิ่งส่งจำนวนมาก บางครั้งอาจมี
 สิ่งส่งจำนวนน้อย.

๗.๖ เรื่องค่าโฆษณาในวารสารของ
 สมาคมฯ นายแพทย์กำรง เพ็ชรพลาย
 ขอให้ประธานมีหนังสือลงนาม แพร่ พิตยา
 ขอให้ส่งโฆษณาในวารสารของสมาคมฯ
 ในข้อต่อไป ประธานรับทราบ.

๗.๗ เรื่องย้ายสมาคมฯ เลขานุการฯ
 เสนอว่า นายบรรพต เข้มมณี ได้ทำเนิ
 การเรื่องย้ายสมาคมฯ ตามที่ได้รับมอบ
 หมายเสร็จแล้ว โดยจ้างร้านไทยประดิษฐ์
 โฆษณา จำกัด ในราคา ๕๕๐.๐๐ บาท
 ขอเสนออนุมัติให้จ่ายเงิน ที่ประชุมอนุมัติ
 ปรึกษาร่วมเวลา ๑๕.๓๐ น.

กฤษณ์ เกษมณีกิจ

เลขานุการ

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

พ.ศ. ๒๕๑๐

เป็น

ปีแห่งการทองเที่ยวสากล

“การท่องเที่ยวทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ”

แผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์

สัญลักษณ์ อำพันวงศ์

๑. คุณโกศล เจริญทอง วิทยาลัย เทคนิคภาคใต้ สงขลา

“ผมได้อ่านคอลัมน์บริการแลกเปลี่ยนหนังสือและเอกสารในวารสารของสมาคมฯ ฉบับหลังสุด ผมมีความสนใจครับ เพราะทางวิทยาลัยมีโครงการปรับปรุงและก่อสร้างห้องสมุดใหม่ จึงต้องการเอกสารต่าง ๆ มาก ถ้าหากจะเริ่มเปิดบริการ ผมก็จะเสนอทางวิทยาลัย ขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยครับ แต่ผมไม่ทราบว่าค่าบำรุงนั้น คิดเป็นรายเดือนหรือรายปี เพื่อจะได้สมัครได้ถูกต้อง เพราะต้องขอเบิกเงินราชการครับ”

ตอบ ค่าบำรุงคิดเป็นรายปี.

๒. คุณประเทือง ยุวพันธ์ โรงเรียน ศรียางกัย จังหวัดชุมพร

“ข้าพเจ้าขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกของบริการของแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์ด้วยคนหนึ่ง ขอได้โปรดรับไว้เป็นสมาชิกด้วย”.

ตอบ ยินดีอย่างยิ่ง โปรดแจ้งให้ทราบว่าต้องการเสียบค่าบำรุงอัตราเท่าไร เพื่อจัดหาหนังสือให้ถูกต้อง.

๓. อัตราค่าบำรุง

เพื่อความสะดวกของผู้ที่จะเป็นสมาชิกเสียบค่าบำรุงบริการแลกเปลี่ยนหนังสือและเอกสาร จึงขอแจ้งอัตราค่าบำรุงรายปีไว้ ณ ที่นอกครงหนึ่ง.

ค่าบำรุงยี่สิบ ๒๐ บาท ได้รับหนังสือ ๑ เล่ม.

ค่าบำรุงยี่สิบ ๔๐ บาท ได้รับหนังสือ ๑๔ เล่ม.

ค่าบำรุงยี่สิบ ๖๐ บาท ได้รับหนังสือ ๒๑ เล่ม.

ค่าบำรุงยี่สิบ ๘๐ บาท ได้รับหนังสือ ๒๘ เล่ม.

สมาคมจะคิดราคาหนังสือเพิ่มเติมจากนี้ ถ้าหนังสือเล่มนั้น ๆ ได้มาโดยการจัดหาเข้ามา.

๔. หนังสือแลกเปลี่ยนหรือให้เปล่า

ห้องสมุดธนาคารแห่งประเทศไทย

มีหนังสือ:

๑. รายงานประจำปีของธนาคารกลางและพาณิชย์ของประเทศต่าง ๆ ปี ๒๕๐๕.

๒. รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจ

การคลังของรัฐบาล ปี ๒๕๐๕.

๓. สถานะรายรับรายจ่ายงบประมาณของรัฐบาลปี ๒๕๐๔-๐๕ ของกระทรวงการคลัง.

๔. หนังสือเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ.

ผู้สนใจโปรดติดต่อขอรับหนังสือได้จากคุณกมล สมบัติศิริ บรรณารักษ์.

ต้องการบรรณารักษ์

โรงเรียนเชิงคำวิทยาคม อำเภอเชิงคำ จังหวัดเชียงราย ต้องการผู้มีความรู้ อ.บ., อนุ. บร. หรือ กศ.บ., อนุ. บร. หรือ อ.บ. (บรรณารักษ์) ๑ อัตรา เพื่อบรรจุในตำแหน่ง บรรณารักษ์ตรี ชน ๑,๑๐๐ บาท.

ขอเชิญผู้สนใจโปรดติดต่อสอบถามรายละเอียดและสมัครได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

แพร่พิทยา เสนอ หนังสือชั้นเยี่ยมแห่งยุค

๕ ๔ ไทยกับสงครามโลกครั้งที่ ๒

เขียนโดย ศาสตราจารย์ ดิเรก ชัยนาม

อดีตองคมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

- △ เล่าเหตุการณ์สำคัญเบื้องหลังฉากการเมืองการทหารครั้งใหญ่ซึ่งรู้เห็นมาด้วยตนเอง ทั้งก่อนสงคราม ระหว่างสงคราม และภายหลังสงคราม
- △ ใช้เอกสารหลักฐานทางการเมืองและบันทึกช่วยจำในการติดต่อสนทนาทางการทูต เป็นพื้นฐานการเรียบเรียง โดยไม่ต่อเติมเสริมสวย และไม่พรางความขมขื่นแห่งเหตุการณ์ แต่อย่างใดทั้งสิ้น
- △ ประมวลความเคลื่อนไหวในอริยาบถการเมืองทุกด้าน ที่เผชิญหน้าไทย คือด้านญี่ปุ่น ฝรั่งเศส ซึ่งทยอยเข้าคุกคามไทยเป็นระลอก ๆ
- △ เป็นแก่นแห่งความจริงในชีวิตของชาติไทยยุคสำคัญ ที่เล่าตามความสัตย์จริง ปราศจากความลำเอียง และไม่มีเจตนาร้ายต่อชาติใดชาติหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

นอกจากนั้น ท่านผู้มียศยาทก่นในยศนั้น สามท่าน

ยังได้เขียนบทความสมทบในหนังสือเล่มนี้ด้วย คือ

อดีตนายกรัฐมนตรื ทวี บุณยเกตุ ได้บรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์ภายใน
ทำเนียบรัฐบาลอย่างถ้วน ในคืนที่ญี่ปุ่นยกทัพทะลุเมืองไทยจาก
บันทึกการประชุมคณะรัฐมนตรี และบันทึกความจำ

ดร. ป่วย อิงภากรณ์ (ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย) เล่าเรื่องตอนเป็น
เสรีไทยโคจรลงมาแล้วถูกจับล่ามโซ่ ถูกแห่ด้วยขบวนเกวียนเข้า
เมืองอักษิธาน และถูกใส่กุญแจมือติดกับคนบ้า

พระพิศาลสุขุมวิท เล่าเรื่องลอบไปอเมริกา เข้าแถลงในที่ประชุมคณะกรรมการ
วิเทศสัมพันธ์ของสภาเซเนต ถก ส.ส. ถามว่า ไทยประกาศสงคราม
กับอเมริกา ทำไมจึงมาขอความช่วยเหลือจากสหรัฐ
เหตุการณ์พลิกผันนัยคนนั้น รวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้ทั้งหมด

จิตพิมพ์อย่างประณีต สวยงาม พร้อมภาพปกเป็นชุด (๒ เล่ม) ออกพร้อมกัน
ส่งเงินส่งชอล่วงหน้า

กระดาษปกน้ก ชดละ ๑๒๕ บาท กระดาษธรรมดา ชดละ ๘๕ บาท

ที่แพร่พิทยา ห้างหุ้นส่วนจำกัด วังบูรพา พระนคร ๒๔๒๔๓

ท่านที่ไม่ส่งชอล่วงหน้า อาจพลาด हाขอไม่ได้